

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő: HEGEDŰS NÁNDOR

Felelős szerkesztő: MARÓT SÁNDOR

Lakók és háziurak

Nagyon szeretnők olvasni és ismerni azt jelentést, amit Peter Julian prefektus küldött a belügyminiszterhez a lakásrekvirálási ügyében. Szeretnők tudni részleteiben, hogy Peter Julian milyen sérelmeket talált a milyen orvosságot ajánlott a kormánynak. Azt is szeretnők bizonyos, hogy a lakásrekvirálások terén új kurzusra van szükség.

Oda már eljutottunk a gyakorlatban is úgyváradon, hogy legalább olyan lakást nem rekvirál már a bizottság, amely nem engedett meg, vagy amit a háztulajdonos bályszerűen láttamozott bérleti szerzővel bérbeadott. A háztulajdonosoknak tehát legalább az a sovány kilátásuk megvan, hogyha valamely régi lakója meghal, vagy elöltözik, legalább ilyenkor jobb bér mellett tudja a lakást kiadni. Ugyan még ma is gyakori eset, hogy ilyen lakás elrekvirálását is várják, de már sokkal ritkábban, mint ezelőtt, mert ma már a tisztviselők tudatába is áttért, hogy a háztulajdonosokat sem lehet zérdek címén sokáig jogos jövedelmüktől megfosztani és így a szabad rendelkezési jogot a gyakorlatban is egyre jobban tágitani ill.

De a tapasztalat másrészt azt is bizonyítja, hogy ma már nincs olyan nagy roham lakások után, mint azelőtt, bár mégis igen sokan vannak lakás nélkül. A százezer leles építési díjakat már nem nagyon dobálják a kassákért, sőt még az ötvenezer leleket is. Határozottan megállapítható, hogy az új házak, amelyek az utóbbi években különböző külső területeken épülnek, bizonyos mértékben enyhítették a lakásínséget. Mit a hatóságok különféle lelkes agitációikkal — amelyek azonban a valóságba soha nem mentek át — nem tudtak elérni, azt az őstöne magától kezdi eredményesen elérni: az emberek nem várják a sült galambot, hanem elkezdtek saját szakállukra építeni. Nem várják meg az építő részvénytársaságok aktivitását, banképitkezéseket, városrendezési terveket, hanem téglát, ályogot, mesteregerendát hoztak és fészket vernek maguknak. Különösen a kislakások terén tapasztalt nagy nyomorúság és gyilkos kereslet enyhült némileg ezzel és már nem ismétlődnek meg a lakásbizottságok előtt azok a jelenetek, amikor egy-egy nyomorúságos egy szoba-konyhás lakásért zenőten is pereskedtek. A tisztviselők nagy állámlázása is megállott. Az új impérium gyorsólán befejezte szervezkedését és bebiztosította magát. Az új tisztviselők állandó folyamata nem támasztana folytonos igényt a lakások iránt, a lakásrekviráló-bizottság munkája nagyon redukálódna. Az élet sokkal gyorsabban oldja meg a problémákat, mint a paragrafusok.

Mindez azonban nem jelenti azt, hogy a lakáskérdés ma már nem is aktuális többé. Ellenkezőleg. Mennél jobban közeledik a mai lakástörvény lejártának napja, annál több gond, ezer és ezer család számára a lakásprobléma. Nem annyira maga a lakás, amely a lakók kilencven percentje számára megvan, hanem annak az ára. Egészen bizonyos, hogy 1927-től kezdve magasabbak lesznek a bérék és megszűnik az az anachronisztikus állapot, hogy ma is néhány száz

békebeli koronáért bérelnek számosan négyszobás lakásokat, azon a címen, hogy régen bennelaknak. Az aránytalanság az úgynevezett új lakó és a régi lakó bére között olyan nagy, hogy ezt a különbséget az új törvény minden bizonnyal csökkenteni fogja. De még így sem fogja eloszlatni azt a súlyos igazságtalanságot, amely arra a házigazdára zúdul, akinek véletlenül tisztviselő lakója van. Ismerünk háztulajdonosokat, akiknek milliókat érő ingatlana egy esztendőben tizenöt-húsz ezer leit sem hoz, mert tisztviselő lakja és ismerünk más házigazdákat, akiknek az ingatlana pár ezer leit hoz ugyan, de mégis holt tőke, mert egyetlen lakásában tisztviselő lakik és így nem akad olyan jó bolond, aki az ő házáért megvásárolja. Száz és száz ilyen megkövesedett, mozdíthatatlan, hogy úgy mondjuk, berozsdásodott vagyon van Nagyváradon és semmi kilátás sincs rá, hogy ez megváltozzék, mert hiszen az 1927. évben alkotandó új törvényt nem fogja megengedni, hogy a tisztviselő lakónak felmondhassanak. De ha ez így is lesz, azt viszont az idők végtelenségéig nem lehet elkívánni,

hogy mindenki fizessen már tisztességes bért, csak a tisztviselő nem, hanem a kormánynak kötelessége lesz a tisztviselőnek olyan lakbért adni, hogy abból a háztulajdonosoknak embereséget összeget fizethessen az elfoglalt lakásért.

A rekvirálások terén is ugyanígy kell megoldani a függő kérdéseket. Mert Peter Julian amikor állítólag azt állapította meg, hogy a rekvirálások megítélésénél a polgári hatóságoknak kevés szava van, bizonyára elsősorban a lakrészek és bútorozott szobák elrekvirálására gondolt. E tekintetben valóban ma is súlyos a helyzet, mert a családok nyugalmát a rekvirálások ma sem kímélik és a nőien tiszték és tisztviselők egész dandárja lakja ma is poton pénzért az elrekvirált bútorozott szobákat. Itt sem segít más, mint a tisztességes lakpénz. Mert a tiszték és tisztviselők szabad kézből azért nem juthatnak bútorozott szobákhoz, mert mindenki fél felfedezni lakásának szabad kis zugát, hátha elrekvirálják és kénytelen pár száz leiert erről a szerény jövedelmi forrásról lemondani.

Francia visszavonulás Marokkóban

Az angol lapok jeruzsálemi jelentései szerint a francia csapatok, amelyek a fölkelő gruzókkal állanak szemben, súlyos vereséget szenvedtek. A fölkelőeknek sikerült a franciáktól több ágyút és több száz tevéet muniócióval és élelmiszerttel megrakva zsákmányolni. A fölkelő törzs fővárosa, Suaidia, a fölkélok kezében van.

A Reuter-iroda jeruzsálemi távirata szerint Ammanból azt jelentik, hogy El Atras pasa ma támadást intézett Suebe ellen és több tankot, géppuskát, ágyút és repülőgépet zsákmányolt. A franciák visszavonultak.

Jeruzsálemből jelentik, hogy a franciák a suebei vereség után kivonultak Mauraiból.

Párisból jelentik Durafour közunkaügyi miniszter jelentést tett a banktisztviselők sztrájkjáról és az általa megindított egyezkedési eljárásról. A minisztertanács ezután a marokkói diplomáciai és katonai helyzettel foglalkozott, valamint foglalkozott a minisztertanács a francia-spanyol viszonylattal és a szíriai fölkélekkel való küzdelemmel.

A szíriai harcokkal kapcsolatban Briand az ülés után megerősítette azt a hírt, hogy egy francia csapatot megölték, de kijelentette,

hogy azt hiszi, hogy Serrail tábornok elegendő katonaság fölött rendelkezik. Arra a kérdésre, hogy a szövetségesek egymásközi adóssága a küszöbön álló londoni tárgyaláson szobakerüle, Briand tagadó választ adott.

Tetuanból jelentik, hogy a front középső szakaszán augusztus ötödiken heves ütközet volt. A francia csapatok megkísérelték az Uergha-völgy kitisztítását. Ezzel kapcsolatban a francia csapatok kénytelenek voltak a riiek megerősített állásait ostrommal elfoglalni. A gyalogságot repülőrajok és tüzérség támogatták.

A francia repülők tizenhét alkalommal bombázták Djebel Amergu városát. Ezzel egyidejűleg jelentik, hogy a Melilla-fronton heves harcok vannak a spanyolok és a riikabilok között. Liautay marsall beszélgetést folytatott Naulin tábornokkal, hogy a legészesebbkorú katonai operációkat készítsék elő.

Fézből érkezett jelentések szerint az erősitések megérkezése folytán az immár három hónapja harcban álló csapatok végre új állásokba vonulhatnak. Holnapra Toulonba 350 beteg és megsebesült katonát hozó gőzös érkezését jelentették be.

Tárgyalják a keleti német határokat

London, augusztus 8. Hivatalos körökben és az ezek által sugalmazott sajtóban külön kiemelik Briand és Chamberlain küszöbön álló londoni találkozásának szűkre szabott határait és megállapítják, hogy a „konferencia” megjelölés messzemenő és nem helytálló. Mindössze a garanciakérdéssel összefüggő kérdésekről folytatandó angol-francia megbeszélésről van szó, amelyen minden a körül a kérdés körül forog, hogy Anglia mennyiben és milyen feltételekkel hajlandó biztonságot nyújtani. A francia válaszlól, mielőtt elküldik Németországnak, tájékoztatni fogják a brüsszeli, római, prágai és varsói kormányokat.

A Temps brüsszeli jelentése szerint Vandervelde külügyminiszter alkalmasint csak augusztus második felében találkozik Chamberlannel Londonban.

Páris, augusztus 8. Briand londoni utazása most már véglegesnek tekinthető. Lehetőséges, hogy már hétfő este, tehát közvetlenül megérkezése után, Briand és Churchill megkezdik a biztonsági kérdés tárgyalását. A két miniszter meg fog egyezni annak a jegyzéknek szövegében, melyet a francia kormány a július 20-iki német jegyzékre válaszol. Brüsszel, Róma, Varsó és Prága kormányai értesítést fognak kapni a francia minisztériumtól a Berlinbe való utazás előtt. Az Intransigent jelentése szerint nincsen kizárva, hogy a londoni konferencián a francia, angol és belga szakértők ünnök össze, hogy a garancia és a döntőbírásg-egyezmény ügyében a német keleti határokról is tanácskozzanak.

A megyei iskolaszék nem veszi át a vállalkozótól a bihardiószei iskolát

Dr Regman Miklós prefektus elnökölt az iskolaszéki ülésen

A Nagyvárad kimerítően foglalkozott a bihardiószei állami iskolaépítés ügyével. Megírtuk, hogy az építészvállalkozó és a jegyző tanúsított eljárásai miatt a falu gazdái tiltakozással éltek. Elmergesedett harc kezdődött ezzel Bihardiószei és ebből kifolyólag tel is függesztették a község autonómiáját.

A megyei iskolaszék dr Regman Miklós prefektus elnöke alatt tegnap ülést tartott. Az ülésen résztvettek Tempelcan alispán, Chirilla főjegyző, Popescu és dr Caba Ágoston tanfelügyelők. Mindjárt a tárgysorozat elején szerepelt a bihardiószei iskolaépítés ügye.

Popescu tanfelügyelő mint előadó ismertette a helyzetet. Az iskolabizottság elhatározta, hogy átalakítja a régi bihardiószei iskolát, mert nem találta a modern követelmények szerint megfelelőnek. Az építkezést Virányi Béla állami mérnöknek adták ki, aki az építkezést meg is kezdette. Közel a befejezés előtt azonban megállapítást nyert, hogy az építkezés-

hez nem adott megfelelő anyagot, silány minőségű téglát és szerkezeteket használt.

A falu lakosai annál is inkább protestáltak, mert az építkező mérnök az építkezési anyagot a szerződést megkötő jegyzőtől vásárolta.

Ennyi „szépséghiba” után a megyei iskolaszék megfelelő vizsgálatot folytatott le. A vizsgálat a diószei adózó lakosság vádjait teljes egészében beigazolta. Ennek alapján a megyei iskolaszéknek tegnap a vármegyházán összeült bizottsága elhatározta, hogy az építő mérnöktől az iskolát nem veszi át.

Ellenben a további vizsgálat lefolytatását rendelte el a jegyző ellen s amennyiben az építészvállalkozó követelésekkel lépne fel, az iskolaépítés ügyét más útra tereli.

Az iskolaszéki ülés tárgyalta még több község iskolaépítési ügyét. Mivel azok a törvényes előírásoknak megfelelnek, a megyei iskolaszék az építkezéseket jóváhagyta.

Lugköldatot ivott egy kereskedő felesége

Budapest, augusztus 8. A Vörösmarty-utca 13. számú házban ma délelőtt öngyilkosságot követett el Blitz Armin Rombach-utcai textilkereskedő 25 éves felesége.

A feltűnő szép, elegáns asszony férjével és 5 éves Zsuzsika leánykájával a legnagyobb boldogságban élt. A második emeleti háromszobás lakásban laktak, szakácsnét, a kisleány mellett nevelőnőt tartottak. A fiatalasszonyon nemrégiben idegesség jelei mutatkoztak. Az addig vidám, jókedélyű asszony búskomor lett. Hiába igyekezett a család megvigasztalni és megnyugtatót, nem használt semmit. Lehetséges, hogy a súlyos gazdasági helyzet is hozzájárult Blitzné életuntágához. Tavasszal férje az asszonyt a Rivierára küldte üdülni. Az üdülés használt is Blitznének és megnyugodva tért vissza a francia tengerpartra.

Alig volt azonban itthon pár hétig, vakbélrohamot kapott, szanatóriumba vitték, ahol megoperálták. Az operáció és a kezelés ismét rombadöntött mindent és az asszony ugyanolyan állapotban volt, mint mielőtt a Rivierára utazott.

Tegnap este 11 óra tájban tért haza férjével. Lefeküdtek és Blitz, mint rendesen, ma reggel is 7 órakor felkelt, felöltözött és elment az üzletbe. Hogy azután mi történt, azt nem tudja senki. A kis Zsuzsika féltiz tájban benyitott a hálószobába és látta, hogy anyja az ágy szélén ül, szájából véres hab jön ki és a szemei kidülledtek. Azonnal kirohant a kisasszonyhoz azzal, hogy édesanyja rosszul van. A nevelőnő besietett és megkérdezte asszonyát, hogy mi a baj.

— Megmérgeztem magam — sutogta alig hallhatóan.

A nevelőnő fellármázta az egész házat, telefonáltak a férjnek, aki automobilba ült és csakhamar otthon termelt, majd a mentőket telefonáltak. A mentők az asztalon álló pohár maradékából megállapították, hogy az uriaszony lugköldattal mérgezte meg magát. Tejet itattak vele, ellenmérget akartak adni, a szerencsétlen asszony azonban nem tudott semmit sem magához venni. A házbeliek segítségével felöltöztették és hordágyra tették. Blitzné még eszméletlen volt.

— Jaj, hová visznek — kérdezte.

Férje megnyugtatta, hogy csak feküdjön esedécsen, beviszik a szanatóriumba és ott meggyógyul. A mentők a család kérésére az életunt asszonyt a Batizfalvy-szanatóriumba vitték, ahová csakhamar megérkezett Grünwald Dezső dr háziorvos és a szanatórium

orvosaival együtt azonnal ápolás alá vették Blitzné.

A szerencsétlen asszony úgy látszik igen nagy mennyiségű lugköldatot ivott. Súlyos belső égési sebei voltak, amire a szanatóriumban a hordágyról leemelték. Csakhamar elvesztette az eszméletét és délben, anélkül, hogy újból eszméletre tért volna, meghalt.

Tették minden bizonnyal idegrohamában követte el. Hogy a lugkövet honnan szerezte, azt nem tudták megállapítani. A holttestet az esti órákban szállították a törvényszéki orvostani intézetbe.

Rövid időn belül életbelép az egyszerűsített román-magyar vám- és utlevélvizsgálatai

Budapesti távirat alapján jelentették, hogy a román és magyar hatóságok között tárgyalások folytak Kurticsan a határállomáson történő vámvizsgálat egyszerűsítése céljából, hogy a nemzetközi forgalomban közlekedő vonatok menetidejéből a vámvizsgálat ne foglaljon le túlságosan sok időt. A tárgyalásokat román részről Bunghetianu István temesvári sziguranca vezérfelügyelő vezette. A bizottság tagjai voltak Bunghetianu vezérfelügyelőn kívül Apostoiescu igazgató a vasúti igazgatóság részéről és Vasilescu felügyelő, aki a vámigazgatóság kiküldöttje volt. A tárgyalások elsősorban a román hatóságokkal folytak. Megállapítást nyert, hogy a nemzetközi vonatok menetrendjébe beállított várakozási idő román oldalon nem elegendő a vámformalitások elvégzésére, mert az utasok száma olyan nagy, hogy az egész vám- és utlevélvizsgálatot a menetrendszerű várakozási idő, negyven perc alatt elintézni lehetetlen.

— Azt a megoldási módot találta a bizottság — mondotta Bunghetianu vezérfelügyelő — hogy a román hatósági közegek, akik a vám- és utlevélvizsgálatot végzik, az induló vonatokról a formalitásokat menetközben Lökösházáig véggezzék el s ugyancsak menetközben Lökösháza és Kurtics között az érkező vonatokon. Így az egész vizsgálatot a vonat menetideje és rendes várakozási ideje alatt el lehet végezni. Ilyen körülmények között azonban a román hatósági közegeknek Lökösházán kellene éjszakázniuk, mert erre az évre megállapított nemzetközi menetrend ezt feltétlenül szükségessé teszi. A román bizottság érintkezésbe lépett a magyar hatóságokkal, Lökösházán, ahol azt a választ kapta, hogy eme megoldás ellen semmilyen kifogásuk nincs. Ennek következtében a román bizottság az illetékes minisztériumok elé terjesztette az egész tervet, amely a minisztériumok jóváhagyása után életbe is lép. Mindez azonban csak a nemzetközi forgalomban közlekedő gyorsvonatokra lesz érvényes, mert a személyvonatok hosszú várakozási ideje alatt a határvizsgálatot el lehet végezni. Ugyanez lesz a helyzet Biharpuspökiben is.

Megbüntették az antiszemita zavargások tettesét

Bukarestből jelenti a Rador: A törvényszék tegnap hirdetett ítéletet a múltbéli zavargások ügyében. A törvényszék Gúlfovsky nevű zsidót, aki egy cseréből megütött, tíz napi fogházra, Mota és S. diákvezéreket két-két havi fogházra és Mihailescu-intézeti növendéket 10–15 nap fogházbüntetésre ítélte. A vádlottakat Cz. professzor védte, aki két órási védőbeszédben rámutatott arra, hogy azok a büntítettek, akik a zavargásokat kiprovokálták. Az ítélet kihirdetése után a diákok tüntetést akartak rendezni, azonban a készenlétben levő őrvasság szétvarta őket. A rendet hamarosan sikerült helyreállítani.

A Lupta írja: A kormány kommunikéből, amelyet az antiszemita zavargások kiadott, látható, hogy a dolgok sokkal komolyabbak, mintsem eleinte hitték. A minisztertanácsban Bratianu nagyon erősen szólalt fel. A kormány úgy látja, hogy M. kva keze erősen benne van az antiszemita izgatásban. A zavargások az országot épp akkor akariák kompromittálni, amikor a kormány egyes tagjai fontos misszióban járnak külföldön és amikor küszöbön áll a Népvetség ülése, amikor tehát az ország tet. belső nyugalmaról kellene tanulást fog. Mit akarnak ezek a zavargások? A zsidó kiűrtását. Ez képtelenség és így a zsidó csak ürügy a zavarkeltésre. Egy politikai

**Dorian
Terrasse**
9 órakor.

**Dorian
filmszínház**
3, 5 és 7 órakor.

Az 1924. évi Párisi Olympiász

8 felvonásban.

Atlétika. — Rugby. — Vívás. — Birkózás. — Korbolya. — Lovaspoló. — Jég hockey és egyéb sport. (Football nincs a filmen)

Ezenkívül

Zigottó, mint boxbajnok 2 felvonás.

Zigottó a kabarában 2 felvonás.

Zigottó, mint elárúsító 2 felvonás.

Holnap, hétfőn premier 6 és 9 órakor

az első Tutankhamen film,

A Faraó bosszuja

Dorian monumentális film 6 felvonásban.

Rendezte: HANS THEYER

(Asszony-e vagy leány rendezője)

A főszerepben: MARIA PALMA

(Serpólett főszereplője)

Egyiptomi felvételek. — Gulák és piramisok. — Pazar és előkelő estély. — Szencziós film-trükkök.

semélyiség a Lupta munkatársának ezeket mondta:

— A kormány értesült, hogy a zsidók védelemre szervezkednek, sőt egyes helyeken — mint Focsiban — a direktakció tényleg lépnének. Ugyancsak vannak a kormánynak információi, hogy az utóbbi események hatása alatt számos zsidó intellektuális elhagyta az országot. Mindkettő hiba volna. A zsidóság helyesebben teszi, ha méltóságos magatartással híusítja meg azokat a művét, akik rosszal hirbe akarják kerülni az országot. A kormány mindent elkövet, hogy a rendet az egész országban helyreállítsa.

Ferenc Ferdinánd fia trónkövetelő

Mi is beszámoltunk arról, hogy Magyarországon megindult a harc a legitimizmus új armája, az úgynevezett abszolút legitimizmus körül s az új mozgalomnak célja, Ottó lényét a kevésbé exponált és mégis Habsburg-vérből származó Hohenberg Miksa herceget, Ferenc Ferdinánd fiát a magyar trónra segíteni. A mozgalom hullámai mindgyre szélesednek s arról már Apponyi Albert gróf is nyilatkozott. Budapesten Szácás Andor napilapja áll az útközét hevében imondott „abszolút” legitimizmusával.

A fiatal Hohenberg herceg nyugodtan él csehországban, gyakran látni egyszerű, olgári alakját Prágában is s környezetéből ly hírek szívárogtak ki, Miksa egyáltalán nem vágyik a Habsburgok régi dicsőségére.

Öccsével, Ernővel egyetemben polgári ályára készül, át van itatva a modern demokratikus eszmékkel s szüleivel ellentétben, egyáltalán nem lelkesedik a Habsburgok tradíciójára.

Mindezeket az abszolút legitimizmus főpropagálója, Szácás lapja, a „Mai Nép” is jól tudja s kiemeli, hogy Hohenberg Miksa nem is a legitimizmus jogán tart igényt a magyar trónra.

Csak abban az esetben, ha Budapestről jönne a felszólítás s mintegy népszavazás válna meg Budavárra, volna hajlandó elfogadni a fölkinált királyságot, amelyet azután demokratikus, modern hajlamainak megfelelően, a boldog fejlődés útjára terelne. Viszont, ha szabadkirályválasztásról van szó, így a Habsburg-jelölttel is készséggel veszi a harcot.

Igy nyilatkozik a budapesti lapban a fiatal herceg egyik bizalmasa.

A nyilatkozat arra is kitér, hogy miként gondolkozik Miksa a csehországi királyságról. Az informátor kategorikusan kijelenti, hogy Miksa „ebben az ügyben még senkivel sem tárgyal” s pusztán a magyar trón megszervezésére törekszik.

Az utódállamok egyikében élő magyar arisztokrata Hohenberg Miksa demokratikus érzelmeinek hangoztatásával igyekszik hangulatot teremteni Magyarországon a fiatal herceg mellett.

Ideges embereknél és lelkibetegeknél az euye, természetes „Ferenc József” keserűvíz jó emésztet, tiszta lejet és nyugodt alvást teremt. Világhírű ideg orvosok véleménye alapján a Ferenc József víz használata kiválóan ajánlható. Kapható gyógyszerüzletekben, progeriákban és fűszerüzletekben.

Szörme ujdonságok és boák megérkeztek mindenki olcsón szerezheti be teli szörme szükségletét. **BODNAR** szücsné. Sas-passage új munkákat és alakításokat olcsón vállalkoz.

A prefektus elfoglalta hivatalát

Dr Regman Miklós prefektus tegnap korán délelőtt megjelent a prefekturán és minden formalitás mellőzésevel átvette hivatalát. Már tegnap délelőtt résztvett a vármegyei iskola-bizottság ülésén, majd a feleket fogadta, akik már az első napon tömegesen akarták felkeresni. A délelőtti folyamán dr Regman Miklós látogatást tett az alispáni hivatalban, a tisztviselőkkel megismerkedett és beszélgetett velük. Innen Peter Julian vezérfelügyelő társaságában a városházára ment, ahol hosszabb ideig időzött.

Regman Miklós prefektus tegnap délután fogadta a nagyváradi lapok munkatársait és a hozzá intézett kérdésekre a következőket fejtette ki:

Nincs szükség arra, hogy Önöknek prefektusi működéséről formális programot adjak, mert tevékenységemet az események és a szükségletek fogják természetesen irányítani. Működésem főleg két irányelvben csúcsosodik ki: a rend és a nyugalom fenntartása, Biharvármegye és Nagyvárad kulturális és szociális nivójának emelése. Az a törekvésem, hogy mindenki, aki a vármegyében él, résztvegyen a konszolidációs munkájában, a hazának hű és becsületes fia legyen és ezzel karöltve ne csak a köteleességekben osztozzék, hanem igényt tarthasson mindazokra az állampolgári jogokra, amelyeket törvényeink értelmében megilleti. Azt óhajtom, hogy a népnek és a műveltebb osztályoknak kulturális nivója közti különbség mennél jobban enyhüljön, hogy a nép fiait jó iskolák és a felnőttek oktatása révén mennél nagyobb igyekezettel és szeretettel emeljük magunkhoz. Arra törekszem, hogy minden falunak meglegyen a maga tiszta, egészséges, jól berendezett és megfelelő tanerőkkel ellátott iskolája. A felnőttek oktatása révén kell pótolnunk azokat a mulasztásokat, amelyeket a háború miatt a nagy néptömegek rovására elkövettek. Eleget akarunk tenni a törvény ama követelményének is, hogy az iskolák mellett szakoktatási műhelyeket létesítsünk, amelyek segítségével nemcsak több tudást, de nagyobb kenyérkereseti lehetőséget is nyújtunk nekik. Ezzel kapcsolatban különös gondot szeretnék fordítani arra is, hogy a munkásosztállyal keressek közelebbi érintkezést és megtaláljam a módját annak, hogy az ipari munkásosztály kulturális nivójának emelését is elősegítem.

Tudósítónknak arra a megjegyzésére, hogy a községek panaszkodnak az iskolaépítés súlyos terhei miatt, a prefektus a következőket mondta:

— A törvény öt esztendő ir elő, hogy a községekben állami iskolákat létesítsünk. Én azt hiszem, hogy öt év elég idő arra, hogy a községek az iskolaépítési terheket arányosan elviseljék. Megengedem, hogy átmenetileg a terhek viselése nem a legkellemesebb, de utóbb mindenki szívesen fog beenyugodni a felmerült költségek kiizetésébe, ha maga előtt fogja látni a szép és egészséges iskolát és érezni fogja azok működésének áldásait.

A prefektus arra a kérdésünkre, hogy Biharvármegye felosztása kérdésében mi fog történni, azt válaszolta, hogy etekintet-

ben részletes információkkal nem rendelkezik, annyit azonban pozitíve tud, hogy a vármegye kettéosztásának híre nem felel meg a valóságnak. Majd rátért a prefektus a beszélgetés során a tisztviselői kar megélhetésének problémájára, felemlítette, hogy kolozsvári működésének idején is, mint hivatalfőnök megtalálta módját annak, hogy a tanárok és tanítók szükségleteiket olcsóbban szerezhesék be és a beszerzett anyagok árát részletekben törlesszék. Ennek a keresztülvitelére fog törekedni Bihar megyében is és reméli, hogy akciója sikerre fog vezetni. Kijelentette még a prefektus, hogy Nagyváradon bizonyos cikkekben drágaságot tapasztalt, nemcsak a kolozsvári, vagy a nagy-szebeni, hanem némely tekintetben a bucaresti árakhoz képest is. Így a kávéházi árakat, a bérkocsi-tarifát magasan találta. Mielőtt azonban bármi tekintetben intézkedést óhajtaná tenni, előbb a helyszínt meg akarja ismerni, mindenről részletesen akar tájékozódni.

A piaci árúrok vállalkoz a barakkok felépítéséi

A nagyváradi piaci árúrok tegnap igen figyelemreméltó ajánlattal léptek a városi tanács elé. Késznek nyilatkoztak arra, hogy saját költségükön felépítsék a piaci barakkokat, amikre oly égető szükség van. A beadvány, amelyet — reméljük — a tanács a legjobb indulattal fog tárgyalni, a következő:

T. Tanács! Mióta a piacot az Egyesülési-térrel a Píafa Mihál Viteazul (Nagypiac)-terre helyezték át, az érdekelt elárúitók, de Nagyvárad város tanácsa, sőt a vásárló közönség részéről is akció indult meg, hogy a Vitéz Mihály-téren vásárcsarnokot és barakkokat építsenek a kereskedők és iparosok számára, hogy ily módon vessenek véget a mai közegészség ellen, kőbiztonságba és tűzbiztonságba ütköző állapotnak.

Mióta a barakkok építésének eszméje felszínre került és mozgalom indult meg a mai izstelen és veszélyes sátrak eltávolítására, számos tervet pendítettek meg, de egy sem valósult meg.

Tekintettel arra, hogy a városi előjáróság legutóbbi intézkedése szerint a sátrakat feltétlenül el kell távolítani és tekintettel arra, hogy ez az intézkedés a piaci ipart és kereskedelmet lehetetlenné teszi, mert a sátrak és az árúk napi ki- és be-szállítási költségeit nem bírjuk fizetni, továbbá, mert itt az utolsó óra, hogy az állandó barakkok építését végre megvalósítsák, alulírott kézmű-árúrok a következő konkrét ajánlatot tesszük:

Engedjen át nekünk a városi tanács a Kereskedelmi Csarnok előtt fekvő második kockából az uttestől a betonkocka felé szükséges területet 15 évre, havi 200 lei taxa ellenében barakk cölpaia s kötelezzük magunkat, hogy ott felépítjük téglaóól a barakkokat, a városi tanács tervei szerint.

Reméljük, hogy ez a kérdésünk mennél előbb teljesülni fog, mert ennek a problémának a megoldását a különféle tervekkel tovább odadni nem lehet, mert ezt a köérdék nem engedi. A kérdés csupán az, hogy hajlandó-e a város ezeket a barakkokat saját költségén megépíteni és van-e erre pénze, vagy sem, mert ha pénze nincs, nem is óhajthatja ezt felépíteni és így önként adódik, hogy a felépítés jogát a t. tanács ruházza reánk annál is inkább, mert a mi példánkat követve mások is felépítik barakkjukat, ha fennáll a rendelet, hogy az árúitást a piacon csakis barakkokban történethetik.

Ha a t. Tanácsnak egyéb feltételei lennének.

ATLANTIC és APOLLÓ

4, 6 $\frac{1}{2}$ és 9 $\frac{1}{2}$ órákor.

MOZGOK

3, 5, 7 és 9 órákor.

Exklusiv slágerfilm!

Ma, vasárnap

Exklusiv slágerfilm!

Koline legszébb filmje

A CSAPODAR HERCEG

Az igaz szerelem filmje 8 felvonásban.

A főszerepekben: Nicolas Coline, Natalie Kovanko, Jacques Catalaine. Pompás keleti felvételek. — Pazar kiállítás. — A kelet minden pompájának ragyogása. — Leányszöktetés a háremből. — Borzalmasan szép hajókatasztrófa.

kérjük, méltóztassék bizottságot kiküldeni, amely velünk a terveket, a szerződéses feltételeket megbeszélje és a kérdést a legrövidebb időn belül dűlőre vigye. Teljes tisztelettel: Herz Hermann, Rosinger Tibor, Steinberger Ernő, Farkas Benjámin, Blum József, Friedmann József, Ungerleider Salomon, Frölich Adolf, Fein Mihály, Joan Kozák, Fein Jakab, Keller, Lieberman Emil, Goldstein Jakab, Salamon Léviné, Fried Kálmán és még számosan.

Amerikai párbaj áldozata lett egy zeneakadémiai növendék

Budapest augusztus 8. Julius 14-én szüleinek Halmi-utca 21. számú lakásában mellőlte magát ifjabb Zubor Rezső 21 éves zeneiskolai növendék. Zubor Rezső festőművész fia. A fiu gyakran járt társaságba, lányos házakba, ahol mindenütt szívesen látták a jómodoru fiatal zenészt. Társaságból jövet egyszer így szölt az édesanyjához:

— Egy leányért meg tudnék halni!

Nem hederítettek sokat e szavakra és a fiatal-ság felhevülésének tartották a gyerekes kijelentést. Hamarosan el is felejtették.

Julius 14-én, este féltenezékkor Zubor és felesége a konyhában tartózkodtak, amikor egyszerre revolverdörrenést hallottak a szobából. Berohanáltak és ott találták füstölő revolverral a kezében, állott mellette a fiut. Mentőkért telefonáltak, akik a súlyosan sebesült fiatallembert a Rókusba vitték.

Az orvosok másnap megvizsgálták a fiatal Zubort és megállapították, hogy az órási vérvesztés miatt állapota életveszélyes. Az anyára habozás nélkül felajánlotta, hogy vegyennek vért belőle, amivel fia életét visszaadhatják. A vérátömlesztést az orvosok különböző okokból nem hajtották végre. A fiu állapota napról-napra rosszabb lett és tegnap délután meghalt.

Zubor Rezső és felesége ma megjelentek a főkapitányságon, ahol elmondták, hogy véleményük szerint 21 éves fiuk amerikai párbaj áldozata lett. Minden valószerűség szerint egy leány miatt vesztett össze valakivel. Az anyja elmondta a rendőrségen, hogy többször faggatta fiát az öngyilkosság oka felől, de az sohasem adott választ. Nagyon gyanus volt, hogy a kórházban a fiatal Zubort nap-nap után felkereste egy 42 év körüli angolbajuszos férfi. A rejtélyes férfi megvárta a látogatási idő végét és olyankor lépett a fiu beteggyűléshöz, amikor már mindenki eltávozott onnan. Amikor az anyja tudomására jutott ez, megkérdezte fiát, hogy ki az a gyanus ember, aki gyakran felkeresi. A fiu így válaszolt:

— Ne törődjön vele, anyám. Ne kutassanak az öngyilkosságom oka felől, mert nagy kellemetlenségük lehet belőle.

A szülők vallomásáról a rendőrségen jegyzőkönyvet vettek fel és megindították a nyomozást.

Az „akáclobbos falumban”

A következő sorokat kaptuk:

E cím alatt jelent meg a „Nagyvárad” szerdai számában egy rendkívül hangulatos kis cikk, amely egynemely vonatkozásában nem fedi a teljes valóságot s amit úgy a Fráter Lőránd kedves rokonom a verségekben és a dalban, valamint a magam érdekében szó nélkül nem hagyhatok.

A „Gyere velem akáclobbos falumba” kezdetű dal szövegét én írtam és Balázs Arpád zenésítette meg. Ugy neki, mint nekem, ez volt a legelső közös nótánk. Ezt csupán annak okaért kívánom leszögezni, mert sok ezer ember tudja és így tudja ezt a dolgot s én a nóta származása tekintetében nem szeretnék fogadásokat nyerni azoktól, akiket most a „Nagyvárad” cikke tévedésből úgy informált, mintha az a Fráter Lőránd csodás szárnyalású költői lelkeben fakadt volna. A cikkíró valószínűleg ezt a nótát összetéveszti a Szabolcska Mihály gyönyörű versével: „Tele van a város akácfaivárral”, amelyet viszont Fráter Lőránd zenésített meg congenálisan.

Ez a nóta pedig nem a régi Rhédey-kurián, hanem az igazi Fráter-kurián íródott, amely kuriába nébat Fráter Béla, Fráter Lőránd édesanyja hitvesként hozta magával gör Rhédey Juliánáért, egész régi Biharvármegye felejtethetetlen „Zsüli mamáját”.

Kazinczy Ferenc szülőházát márványtábla jelöli, amellyel tényleg Krajnik Alajos ádozott nagy-növ nagybátyja emlékének. De a templomparkban felállított Kazinczy-szobor Horvay János szobrászművész. A budapesti kaszinói társaságok népszerű

„Szobi”-jának és Fráter Lőránd kegyeletos áldozat-készségének maradandó emléke.

Az öreg, viharvert, ősi Fráter-kuria ma a Fráter Lőránd tulajdona és készül megújulni, mint a mesebeli Phönix madár. A tanyai, fágra épített, kőtömácós házából ide készül áthúzódná a nótaköltő, hogy az új konténerben pompázó régi házban új dalra ajazza fel lantját, örök gyönyörűségére mindeneknek, kiknek irgalmasságokban kedvök lelik, vagy kiknek nótaszó mellett szomorúságra okaik vannak.

Fényes Lőránd.

Férfi sorsa a nő...

Aki revolverral megtámadta feleségét

Budapesti, augusztus 8. Egy emberroncs állott ma a törvényszéken a Patay-tanács előtt. Osztián Zakariás 31 éves villanyszerelő. A Józsefvárosban elég jó pozíciója volt, társasköröknek, kluboknak, olvasókörnek tagja. A bíróság elé jutását a francia példabeszéd így fejezi ki: Cherchez la femme. Az ismerősének felesége a különben is gyanakvó férjnek ösztönit megsgatja, hogy a feleség azért jár későn haza, mert szállodázik, mert barátai vannak, folyton kacérkodik, a gyerekekkel nem törődik. A férfi egy este a helykén válaszalgotó feleségtől írásbeli vallomást követelt a hűtlenségről. Ezt nem kapva meg, revolverral lött az asszonyra. Mire a rendőrök előltek, már önmagára is irányzott egy lövést. Mindketten meggyógyultak. A férfinak csupán a teste, a lelke örökre is elvesztette erejét, nyugalmát. A mai ítőrgyűlésen az asszony élt törvényjoga jógával és nem kívánt férje ügyében vallani. El sem jött a fő-tárgyalásra, amelyről a következő tudósítást adjuk:

Patay István dr elnök megnyitván a tárgyalást, megkezdte a vádlott kihallgatását.

— Nem érzem magam — ugomond a vádlott — bünsőnek. Nem a feleségemet, hanem önmagamot akartam megölni.

Az elnök: Önök 1925-ben keltek egybe. Hogyan éltek egymással? — Mint a házastársak. Hol jól, hol rosszul. — És ha rosszul éltek, ki adott rea okot? — Hol ő, hol én. Mikor későn járt haza, felelősségre vontam. Kérdeztem, hogy hol járt? Itt is, ott is, volt a felelet. — Meg is verte a feleségét? — Azt sohasem tettem. — Mégis mi indította arra, hogy a feleségébe belé löljön? — Ez nem állott szándékomban. Molnár Józsefné, a komámasszonytól kérdeztem, hogy hol a feleségem? Hogy bizonyára a klinikán van? Mire Molnárné azt felelte, hogy jobban tenné, ha az adósságát fizetné meg. Ezt baragosan mondta.

A komámasszony aztán elmondotta, hogy a feleségem engem megcsal, állandóan leveleket kap a szeretőitől, a Tisza Kálmán-íeren csökolódozt. — Kivel csökolódozt? — Az illetővel. Mintha fejtemben egy ér pattant volna meg, annyira fel voltam indulva. Este az asszony az ágyban volt, amikor felelősségre vontam, mindent beismert. Felszólítottam, hogy hozzon tént és azt nekem írásban is adja ki. — Mire kellett az? — Mert egy nő, aki ilyesmiket csinál, nem méltó arra, hogy a gyermekeit nevelje. Válni akartam. Másnap megtudtam, hogy a feleségem már régóta nem jár a klinikára, pedig mindig azt mondta, hogy ott tölti el a hosszú időt. Erre lehoziam a padlásról egy revolvért, hogy agyonöljem magamat. Az asszony a szemembe nevetett. Erre rea irányoztam a lövést, ő összeesett. Akkor eszméltem a valóságra és önmagamra irányoztam egy lövést. Mellhártyagyuladást kaptam és sokáig rángatóztam. — Meghánta a tettét? — Igen és megbocsátok a feleségemnek, ő is megbocsátott nekem. Ezt a gyermekek kedvéért tettem, mert láttam a fogházban, hogy mennyire lezülленnek a gyerekek.

Sorban felvonulnak a tanúk, akik az asszony életmódjáról szomorú adatokat mondtak el. Epsteinne, a házilegylelőnő, aki baragosa a vádlottnak, elmondotta, hogy a férfi is későn járt haza, az asszony is. Ez utóbbi nekí bevallotta, hogy barátja van, hogy szállodába is jár, de csak nappal. Az asszony pazarolta a pénzt. A többi tanu is így vallott. Minch tanár orvosszakértő a sérülésekről mondott vélemény. A lövés halálos lehetett volna, de a gölyő láradt volt és csontot nem tudott repeszteni. Az asszony sérülései 8 napon tul, 20 napon belül gyógyultak.

Mankovics kir. ügyész vádbeszéde, Komáromy Ferenc dr védelme után Patay István dr elnök kihirdette az ítéletet. A vádlottat szándékos emberölés büntettségébe kísérletével háromévi fegyházra ítélte, a vizsgálati fogságból

két és fél hónapot beszámították a büntetésbe, a fegyvert elkobozni rendelték. A bíróság a dö kérelmével szemben a további fogvatartás mellett döntött, tekintettel a büntetés nagyságára. Az ügyész és a vádlott az ítélet elleni folyamodott.

UJDONSÁGOK

* Kizárási indítvány gróf Bánffy Miksa ellen. Budapestről jelentik: Pallavicini György ögrói képviselő a nemzeti kaszinóban kizárási indítványt adott be Bánffy Miklós gróf ellen, aki jelenleg Romániában tartózkodik és állítólag Romániába is optna. Pallavicini szerint: Bánfiyt Prónay H. egyszer a lakásáról sértő módon kiutasított és ezért Bánfiy meg sem próbált elégtételt szerezni. A választmány augusztus végén dönt a kinos ügyben.

* Leszállított fizetések. Londonból jelentik: A kormány ma rendeletet bocsátott, melyben a huszonötévnél idősebb nőti tisztviselők fizetését huszonöt százalékkal csökkentik.

* A Püspök-fürdő nagy terrassán jazz-ba és tánc.

* A magyar termés. Budapestről jelentik: A földmívelésügyi miniszterium ma kiadta hivatalos termésjelentését, mely nagy kedvező: A gabonafélékben is nagyobb eredményről számol be, mint két héttel eelőtt. A viharok inkább gyümölcs-termésben okoztak nagyobb kárt, szőlőben, tengeriből kisebbit. A jelentés szerint valószínű, hogy a terménykilátások a gabonaféléknél javultak, de csak közepesek, legfeljebb helyenkint jó közepesek. Búzában 773 ezer, rozsban 309 ezer, árpaiban 178 ezer, zabban 95 ezer mázsával nagyobb a termés, mint az előző becsléseknél vártak.

* A futballbírák gyűlése. Vasárnap délelőtti 11 órakor a szövetség helyiségében gyűlést tartanak a nagyváradai futballbírák. A tagok megjelenését kéri az elnökség.

Az ATLANTIC és APOLLÓ mozgókban

A csapodár herceg

Koline legszebb, legpazarabb tilmje megy.

* Akar ön utazni Abbáziába, Marienbadba, Constanzába, Siófiokra, Reichenhallba, Ostendébe, Biarritzba, vagy a világ bármely városába? Jegyet, hálókocsijegyet és vizumot vehet a Nemzetközi Hálókocsisárság nagyváradai irodájában (Hegedűs Hirlapiroda.)

* Bura Károly Aradra szerződött. Bura Károly ma kétségkívül Erdély legjobb cigány primása. Nagyszerű zenekarával Bura Károly most egyidőre elhagyja Nagyváradot, mert mint maga mondotta, az életviszonyok arra kényszerítik, hogy a banda Aradon keressék meg a kenyerét. Nagyvárad éjszakája szegényebb lesz Bura Károlyék nélkül, akik remélhetőleg rövidesen visszatérnek igazi patriájukba, Nagyváradra.

* Értesítjük mindazokat, akik a nyáron át szívesek voltak érdeklődni, hogy legitimabb női és férfi kabátbőrök nagyváradiaszkat megérkeztek „Chic” bórhuhaszonul Bul. Regele Ferd. 20. Ezeltől Calea Victoria 1.

* Nemzetközi uszóverseny. Aug. 15—16-án rendezi a Törökves nemzetközi vándordíjas uszóversenyt, melyen a budapesti VAC és a kassai AC teljes gárdával vesznek részt. A verseny keretében dől el a Félix-serleg vándordíj sorsa is, mely országosan zárt és érte Románia összes klubjai indulnak.

GÉPKONSTRUKCIÓK

és javítások, Strada Alexandri 48.
Törött gépresek garantált hegesztése

A Stinnes-család kénytelen eladni birtokait

ingatlanok eladása révén 48 millió arany márkát sikerült a vállalatok részére előteremteni. Tekintettel azonban a mai viszonyokra, kénytelen a Stinnes-család meglévő üzemeit, amelyek a tulajdonképpeni vállalat alapját képezték, áruba bocsátani. A Ribek Montanwerke rövidesen a badeni anilingyár konzorciumának tulajdonába fog kerülni.

Intézkedések az egyetemek zavartalan működésére

Bukarestből jelentik: Az egyetemi tanács tegnapi ülésén a jövő évi tanulmányi programot állapították meg. Elhatározták, hogy az egyetemet október 3-án nyissák meg és a beiratások szeptember hónapban fognak megkezdődni. A tanulmányok zavartalan folyása érdekében szigorú intézkedéseket léptet életbe az egyetemi tanács. A megüresedett filozófiai fakultás betöltéséről is tárgyalt az egyetemi tanács. Három egyént jelöltek akiket a miniszterhez adott

headványban is ajánlottak. A három jelölt Scriban Archimandrita, Gala Galation az Adeverul-Literat főmunkatársa és Marinescu ismert fővárosi író. A diákok ezzel szemben memorandumot intéztek Anghelescu miniszterhez, amelyben kéri, hogy egyik jelöltet se nevezze ki, mert az első kettő a háború alatt hazafiatlan magatartást tanúsított, Marinescu pedig nem olyan komoly tehetsége a román irodalomnak, hogy erre a diszes pozícióra méltó lenne.

* A Püspök-fürdő nagy terrasszán jazz-band és tánc.

* **Esküvő.** König Adél és Seitmánn Ernő ma délután 2 órakor tartják esküvőjüket Szvaras-sor 19. szám alatt, melyre rokonaikat, jobáraitakat és ismerőseiket ezúton hívják meg.

Öz. dr. Nílvanné Popovici Ella és Mar-ta Joachim, a Banca Frontiera igazgatója Nagy-váradon házasságot kötöttek. Az egyhazi szer-tartást Ciorogariu Roman püspök végezte a násznöki palota kápolnájában.

Az ATLANTIC és APOLLÓ mozgókban

Koline legjobb, legpazarabb mme megy.

* Oroszországban is jó a termés. Párisból jelentik: Krasszin az újságírók előtt kijelentette, hogy Oroszország ezidei termése oly nagyszerűnek mutatkozik, hogy sok millió pud búzát fog exportálni külföldre. A szovjetkört egyuttal kategorikusan cáfolja azokat a híreket, hogy Moszkva beavatkozott volna a marokkói kereskedésbe.

Leitner Márton R.-T.-nál delaine, batistok,
pouplinok, zefírek mélyen leszállítva.

* Egy „leőltetett” igazgató, egy „redukált” műgyáros, egy „kiegyezett” kereskedő és

egy „kisebbségi” részvényes naplója. Ezen cím alatt van összefoglalva és állandó rovatként feldolgozva az egész erdélyi és bansági közgazdasági élet minden lázisa és riportszerű eseménye, a „Pénzvilág” közgazdasági folyóiratnak minden hó elsején megjelenő számában. Az érdekesítő és változatos tartalmu, de mindig lélekes stílusban megírt folytatásos cikksorozat mint egy élő színház jelenik meg az olvasó előtt. Szerkesztőség és kiadóhivatal: „Pénzvilág” Oradea-Mare, Str. Jókai 17. Telefon 9. Mutatványszám díjtalanul.

Gummiharisnyák, sérvkötők, háskötők
"Mușea" Str. Nicolae Iorga (Zölfa-utca) 13 sz.

* **Értesítés.** A Biharmegyei Nőegylet értesíti a szülőket, hogy internátusába tanulóleányokat felvesz teljes ellátásra. Feltételek megtudhatók Nagy Farkasné Str. Bratianu 37.

* **Eljegyzés.** Papp Arpád és Vajnovszky Irénke jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

* Betörés ellen csak „INGENIUS” biztonsági zár véd meg.

Ernyős gyermekkocsik Szőkénél
 Zlata Ulicij 16. 2200.— Lejtő.

* **Halálozások.** Szomorú szívvel tudatjuk ismerőseinkkel, hogy leányunk, Manyika, hosszú szenvedés után 18 éves korában elhunyt. Temetése ma délután 6 órakor lesz Körös-utca 48. sz. gyászházból. K o v á c s Gyula és neje.

Mint részvétellel értesülünk, Moldován Gusztáv kalocsai rajztanár tegnap reggel hosszúságos szenvedés után Nagyváradon elhunyt. Temetése ma délután 5 órakor lesz a Rét-utca 12. számú gyászházából.

Balázs Dezső 26 éves korában elhunyt. Temetése tegnap ment végbe nagy részvét mellett a Rulikovszky-uti temető kápolnájából.

Bagdi Ferenc kádármester 39 éves korában elhunyt. Temetése ma, vasárnap délután fél 3 órakor megy végbe páris-utcai gyászházból.

Legszebb damaszt asztalneműekben dus választék
Hajnal és Rózsa vászon és női divatruházában

* Sütőmunkások közgyűlése. Ma, vasárnap délután 5 órakor tartják telvi közgyűlésüket a Str. Cuza Vodai munkásotthonban a sütőmunkások. Minden sütőmunkás ott legyen. A Vezetőség.

Selyemfényű tuszer, grenadin, tüggöny és ágyte-
ritőre 150-200 cm. **HAJNAL** és **ROZSA** cegnél

* **A lassú sürgöny.** Kaptuk a következő sorokat: F. hó 7-én d. e. 10 órakor a tenkei agronom címére egy sürgönyt adtam tel „dringend” jelzéssel. Ugyanaz nap delután az 1 órai vonattal Tenkére utaztam, ahová pár perccel 5 óra előtt megérkeztem és egyenesen az agronom hivatalos nelyesébe mentem, ahol legnagyobb meglepetésemre azt mondták, hogy a sürgönyt nem kapták meg. Atmentem a postahivatalba, ahol a kezelő azt mondta, hogy 5 órakor kapták meg a sürgönyt. Tehát a feladó, aki delután 1 órakor indult el Tenkére, hamarabb oda ért, mint az ugyanazon nap d. e. 10 órakor feladott „sürgös” távirat. Szükségesnek tartottam ezt a közérdek szempontjából nyilvánosságra hozni, hogy az intéző körök tudomást szerezzenek arról a tarthatatlan állapotról. Tisztelettel Pál-László István, földm. felügyelő.

* Autójárat Biharpüspökibe, előjegyzés a Hegedüs Hirlapirodában. Személyenként 100 lei.

* Filz-modellek minden színben érkeztek.
Moskovits Etelka.

Eladó National kasszák Stern Béla
műszerésznél, Oradea-
Mare, Strada Avram Iancu (Kossuth-utca) 18. szám

! ! ! ! ! ! ! ! ! !

Ideal cipőkrém kapható a Mihai Viteazul (Nagy-
piactéri) elárusítóhelyen és **Stern**
börüzetében Str. Avram Iancu (Kossuth utca) 9. sz.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Scoală - BCU Cluj-Napoca.

* Legszébb és legfinomabb kivitelben női és férfi borkabátok megrendelhetők. „Chic” borkabátok Bul. Reg. Rerd. 20. Ezelőtt Calea Victoria 1.

Zongorák részletfizetésre kaphatók
STERNBERGNÉL, Bulev, Regele Ferdinand 14

* Színiiskola előadása szerdán este.

* Ma és holnap este a Városi-Színház teljes zenekara hangversenyez az Elite-kávéházban.

Fehérnemű és ágynemű vásznak, batistok és választékban Hajnal és Rózsa cégnél I. Vulcan 1

* Fényképezési műterem megnyílt Regele Ferdinand (Rákóczi) ut, Bazárépület (volt Molnár műterem összes helyiségeiben.) Kertész fényképez.

PAPINI: Krisztus története
ára fűzve **360 Lei.**

* Nézzé meg a Körösparti Aruház most beérkezett árutömeget, melyekből most alkalma van vámemelés előtt szükségletét hallatlan olcsón beszerezni.

Darvas harisnyái legjobbak

PERZSASZÖNYEGEK részletfizetésre is kaphatók **STERNBERG-nél** Bul. Reg. Ferdinand 14

* Bomba 6 lei az Eldorádóban.

* Legjobb telefonkészülék! villanykörte és manometer raktárról. Telefon és villanyszereleket, minden fémipari és eszterga-munkát, javításokat igen szolid áron vállal Rajz elektromechanikus, Szalárdi-utca 9. Telefon 512.

Játék-árak és legújabb könyvek nálunk Engél Lajosnál Sas-palotánál, Sas-palota

* Kalapátormálások legszebben készülnek Moskovits Etelkánál.

Nagymennyiségű finom színes férfiingek majdnem félárban kerülnek eladásra Weisz és Kardos Központi áruházában, Bul. Reg. Ferdinand sarok Moskovits-palota

Gyermek- és gyermekkönyvek nagy választékban Itt, Sonnenfeld Józsefnél, Sas-palota

◆ SZÍNHÁZ ◆

HETI MUSOR;

Vasárnap délután fél 3 órakor: Cigányprimás, operett, mersékelt helyárrakkal, Sik Rezső, a budapesti Városi színház művészeinek vendégfellépésével.

Vasárnap este: Antónia, Hegedűs Gyula bucsufellépte.

Vasárnap délután fél 6 órakor: Király, bohózat, Hegedűs Gyula, a budapesti Vigszínház művészeinek bucsufellépésével.

Vasárnap este fél 9 órakor: Notre-Damei toronyőr, színmű.

Hétfő este fél 9 órakor: Nótás kapitány, Horváth Mici, Kertész Mancsi, Bihari Nándor és Rohonyi Mihály bucsufellépte. Utolsó előadás.

— Hegedűs Gyula utolsó fellépései. Hegedűs Gyula ma este az Antóniában lép föl, vasárnap délután fél 6 órakor pedig a legpompásabb francia bohózatok egyikében, a „Király”-ban csillogtatja repdkivül tehetőségét. A vendégművész partnerei a társulat legjobbjai: Jósika Mici, T. Pogány Janka, Betegh Bébi, Benes Ilona, H. Körösi Juci, Gál Piri, Tóth Elek, Kabos, Hevesi, Madas, Stoll, Galambos és Bihari Nándor lesznek.

— A karszemélyzet jutalomjátéka. Kedd este a legjobb előadásban kerül színre a legiz-

resebb magyar operett, a János vitéz, melynek ez alkalommal az lesz a hivatása, hogy a színház névtelen hőseinek, a kórus tagjainak és a technikai személyzetnek a szezonban végzett munkájuk fejében mint rekompenzációt nyújtson. A János vitéz keddi előadásán a főszerepeket a társulat legkiválóbbjai játsszák és emeli az est érdekességét az is, hogy ekkor vesz búcsút a nagyváradi közönségtől Biczó Margit, a színház két éven át volt nagyszerű primadonnája.

— Hetényi színiiskolája szerdán este tartja vizsgaelőadását. A növendékek a következő darabokból összeállított jelenetekben lépnek fel: Taifun, Tosca, Gyermekek tragédiája, Rómán, Feltételek, Szerelmek vására, Csöppség, Gyurkovits leányok, Gyöngyvirág drámák; Nótás kapitány, Marinka táncosnő, Tatarjárás, Fügefalevél, Hattyulóvág, Három grácia és a Katonadolog operettek. Jegyeket a színház pénztár árul.

— Cigányprimás délután. Vasárnap délután fél 3 órakor Kálmán Imre világhírű operettje, a Cigányprimás kerül színre a legjobb szereposztásban, mersékelt helyárrak mellett.

~ MOZI ~

— A Dorian-filmszínházban ma, vasárnap utoljára látható az 1924. évi „Párisi Olimpiász”. A 8 felvonásos mindenkit érdekklő film csodaszép jeleneteket tartalmaz az atlétika, rugby, tenisz, vívás, korcsolyázás, jég hockey, lovaspoló és más sportok köréből (football nincs a filmben.) Ezenkívül színre kerül három darab egyenként 2 felvonásos kacagatót Zígottó-vígjáték. Az előadások 3, 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. — Holnap, hétfőn lesz a bemutatója a legújabb Dorian monumentális filmnek, a „Faraó bosszúja”-nak. Mária Palma, a „Serpolett”, és „Océan urai” filmekből jól ismert filmprimadonna játssza a nagyszabású film főszerepét, melyet Hans L'hever, az „Asszony-e vagy leány” rendezője rendezett meg. Eredeti egyiptomi felvételek és filmben még nem látott trükkök élénkítik az izgató témájú filmet. Az előadások 6 és 9 órakor kezdődnek.

— A Csapodár herceget páratlan sikerrel mutatták be tegnap az Atlantic és Apolló-mozgók, amit e filmről mondtunk, gyenge e film kelő módon való felértékeléséhez. Egy tény, hogy valóban e film mindenkinek kivétel nélkül nagyon tetszett. Hisz nem is csoda, hogy ilyen páratlanul álló sikerrel ment ez a film. A legexklusívabb izlést is ki kell elégítsék a gyönyörű felvételek, az ezeregyéjszaka meseibe álló kiállítás, a legtekintélyesebb rendezés és a művészek kiváló teljesítménye. Ez itt elsősorban Kolinet kell kiemelni, amikor is bátran állítjuk, hogy a „Rejtelmek háza” kertésze, „Kean” sugója és a „Párisi rongyszédő” karakterisztikus rongyszédője mellé méltán sorakozik, sőt túlhaladja a „Csapodár herceg” filmben látott teljesítménye. Koline mellett Natalia Kovanko és a fess, daliás, férfiasan szép Jaques Catelain nyújtják tehetségük legjavát.

NYILTTÉR

Nyilatkozat

Berger Adolf piaciúr tegnap — pénteken este — engem egészen ártatlanul a rendőrségre hurcoltatott, ahol pár óráig tartóztatott. Berger Adolf, aki pár évvel ezelőtt jött szegényen Nagyváradra, művelten, irni-olvasni nem tud és ma megis arra vetemedik, hogy hazug ürügyvel hivatalos hatalmat vegyen igénybe konkurrencia bosszújának keresztülvitelére. Mint vallásos zsidó embert különösen a közönség megítélésére bízom azzal az eljárásával, hogy pénteken este képes volt egy becsületes zsidó család nyugalma feloldulni.

Reissner Ödön.

Műveltség.

Értesítjük részvényeseinket, hogy az 1924. évi osztalek kifizetését a mai napon megkezdtük. Az osztalek a 3-as számú szelvény ellenében fizetjük ki. A kifizetés naponként 9—2-ig történik.

Agronomul (Gazdák) Biztosító Intézet
Oradea-Marei Vezérigazgató.

KÖZGAZDASÁGI

Az Adriai Biztosító Társulat

Riunione Adriatica di Sicurtà vezérigazgatója f. évi május hó 23-án Triesztben tartott közgyűlésen terjesztette elő évről-évről és az 1924. üzleti évről vonatkozó beszámolóját és a következő főbb adatokat ism. Részvénytőke 100 millió líra, melyből 100 líra teljesen befizetve. Alapszabály szerinti egyéb tartalékok 284.015.334 líra az előző évi 224.702.754 lírával szemben, tehát a részvénytőkén és tartalékokban együttesen május 1-én 139.312.580 lírát tesz ki. Összbevétel díjakból és díjakból az összes ágazatokban: 29.000.000 líra, tehát gyarapodás 1923-al szemben 82.000.000 líra. 1924-ben az összes ágazatokban díjak károk összege 124.827.732 lírát tesz ki. 1924. december 31-én érvényben volt életbiztosítások milliárd 708 millió líra tőkére szoltak. A társulat évi tisztázta nyeresége 4.898.014 líra.

A fenti számadatok, valamint azon talán ismert tény, hogy az Adriai érdeklődő nemzetközi biztosítási piacon évről-évre igen kibővül, bizonyosságot adnak a társulat működésének megújulásának komoly és köröszi üzleti szelleméről, amelynek az Adriai és a biztosítási világban elfoglalt hatalma köszönheti. Országunkban az Adriai társulat Cluj—Kolozsvár, Str. Memorandum 10. szám alatt saját intézeti palotájában tartott Románai Igazgatósága által gyakori.

Az ATLANTIC és APOLLÓ mozgóképfilm

A csapodár herceg

Koline legszebb, legpazarabb filmje

~ TŐZSDE ~

Zürich, augusztus 8. Nyitást: 122 egy., New York 515, London 250, 2410, Prága 1525, Budapest 0.007258.

Zürich, augusztus 8. Zárlat: 122, New York 518, Budapest 0.007258, 1240, Bécs 0.007247, Varsó 96, karest 205, London 2501, Páris 2410.

Budapest, augusztus 8. A budapesti tőzsdé zarálat: A magánforgalom üzletelen. Megszilárdult az irányzat a tőzsdén. Buza 400, rozs 300, zab 290 mányárpa 280, tengeri 265.

~ SPORT ~

Nemzetközi uszoverse

Nagyvárad városának előkelőségei várja a jövő vasárnapi nemzetközi uszók melyre a budapesti Vívó és Atlétikai Club Kassai Kossice uszók jönnek, hogy összehadjuk Románia uszósportjának legjobb verseny minden tekintetben vívónak és sporteseménynek ígérkezik. Szenzációs lesz a közönség közötti vízipóló-mérkőzés, mely Kassai, Kolozsvár és Nagyvárad vízipóló között lesz megtartva. Az előmérkőzések után délelőtti kezdődnek, délután már a mérkőzések és a nemzetközi számok kerülnek a döntőszámok vasárnap délután nyitják meg a versenyt. Az uszoverse nyitást a nagy népszerűségi kerüti ünnepélyt rendeznek vígalmi bizottsága, amely ötletesen összeállítva, hogy sokáig lehetetlen lesz, akik az uszoverse nyitást vesznek. Között szabad színpad kiváló műkedvelőkkel, egyszerű attrakciók, tombola, kerpentin-csata. A park különböző része lesznek felállítva, melyekben urleányok nyolc fogják mindenféle jóval olcsó pénzért a jó falatra és finom behűtött italt vagy szörpöcskeket, célabodás, célabólves, szilipil, szerencsehalászat, panoptikum és ezeknek tánc fogja követni reggelit. Este tartó táncmulatság szépségversennyel. A hölgy egy nagyon értékes díjjal lesz kitüntetve.

versenyről és népnünpélyről legközelebb több-
írak.

Victoria—Törékvés-mérkőzés lesz ma va-
radélután 6 órakor a Rhédey-kerti sportterén.
Községi bajnokság második helyezettje erős
le a várad munkáscsapatnak és igazi sport-
teret fog majd nyújtani a sportéri lelkesé-
ge. Mindkét csapat a legerősebb felállásban
küzd a győzelemért és így bajos eldönteni, me-
lyik csapat hagyja el győztesen a pályát. A Vic-
torianok között tíz válogatott játékos sze-
relek a mai mérkőzésen, akiknek játéktudása
egyon sokszor ragadtatta el a nézőket. A
Victoria felállása a következő: Ströck III., Bartha,
Köy, Gröh, Sternberg, Bertók, Zsiga, Ples, Kel-
lér, Csomag, Remeljük, hogy ez a felállá-
s valóban fog érvényesülni s ha tekintetbe vesz-
zük is, hogy a sportteret nívósan átalakították,
szonyos, hogy a kényesebb igényű közönség
fogja nézni a Victoria—Törékvés mérkőzést.

Különleges illatszerek

...ridikülők, uta-
...arok, gyermekko-
...játékok ajándék-
...nagyon olcsók a

DORE-ban

Ferdinand No. 16

Vízumozási

...zásokat napon-
...futáridítással a
...gömbben, legmeg-
...többan elintézték a

Cur iroda

Gen. Mosoiu 7.

...221. Házat. fől-
...szőlőt, lakást és
...közönséget

...szen hozvenit

Oldalon

...eknek, kertgazda-
...szőlőnek alkalmas

cellák

...on eladók.

...etni a „Takaré-
...takarékok és segély-
...zetnél. Str. Delav-
...volt Ritók Zsig-
...ca) 1. Ügyvédi ka-
...épület 1. emelet.

Ület- és

...orasztales

...at legutányosabb
...árban készit

LES asztalos

...vite (Sancu) 22.

...gyermek reform-
...játék-árak állan-
...ban „aktáron.

Uzlet-

...helyiséget

...forgalmas köz-
...ponti mellék utcában le-
...lépésért keresek. —

Cim a Hegedüs

Hirlapiro-

dában

Man-Magyar

...Magyar-Román

...etie szótár eladó

Hegedüs Hirlapirodában

No. 17778—1925.

Convocator

Membrii Composesoratuului din Velența Oradiei-
Mari sunt convocați pe ziua de 23 August 1925
ora 3 d. m. pentru o

ședință extraordinară

care se va ține în localul Composesoratuului din
Velența Oradiei-Mari Calea Victoriei Nr. 75.

Ordinea de zi: Desbaterea chestiilor Compose-
soratuului. Ordinea de zi este afixată în localul adu-
nării generale.

Oradea-Mare, la 8 August 1925.

Din incredințarea dlui Primar

Dr TATU,
consilier economic.

No. 17778—1925.

Meghivó

A nagyvárad-velencei közbirtokosság vasárnap,
1925. augusztus hó 23-án délután 3 órai kezdettel

rendkívüli közgyűlést tart

a közbirtokosság Calea Victoriei 75. sz. 3. levő he-
lyiségeiben, amelyre a közbirtokossági tagok ezen-
nel meghívotnak.

Tárgysorozat: A közbirtokosság ügyeinek a
tárgyalása. Részletes tárgysorozat a közbirtokosság
helyiségeiben ki van függesztve.

Oradea-Mare, 1925. augusztus hó 8-án.

A Primar ur megbízásából:

Dr TATU,
consilier economic.

NAGY SZÁRAZ, FÖLDSZINTES

GYÁRHÉLYISÉGET

KERES

PELIKÁN MILL

BORITEKGYÁR

STRADA CASAPIEI (MÉSZÁROS-UTCA)

Meghivó

A velencei Közbirtokosság tagjait tisztelettel
meghívom 1925. augusztus hó 23-án a Calea Vic-
torie (Kolozsvári-utca) 75. sz. a. a Közbirtokosság
helyiségében megtartandó

közgyűlésre.

Oradea-Mare, 1925. augusztus hó 8.

Dancse János,
elnök.

Legelőnyösebb bevásárlási forrás MEZEY

JÁNOS és Tsa!

regi, jóhírnevű

üzser és csemege kereskedése

amely

át van helyezve

regi helyéről
P. la Unirii és Str. Alexandri volt Szent László
tér és Teleky-utca sarkáról, ugyanazon ház
Teleky-utcai kaputól részbe.
Üzletünket berendezve friss és jó árakkal
dusan felszerelve

működésünket újból megkezdjük

kérjük a n. e. közönség és t. vevőink b. láto-
gatásait, garantáljuk a legolcsóbb napi árakat.
1 kg. kristály cukor 28 lei.

1 kg. kocka cukor 31 lei.

Tisztelettel

Mezey János és Társa

Oradea-Mare.

Olvasza el a legújabb könyv- ujdonságokat!

Bródy Sándor:	
Rembrandt	150—
Pierre Benoit:	
Elhagyatva	154—
Pierre Benoit:	
A király gyűrűje	143—
Beitauer:	
Asszonyvásár	154—
Jean Mistler:	
A mult szerelmese	132—
Gárdonyi: A kürt	154—
Gárdonyi: Aggy Istén	
Biri	176—
Gárdonyi: Maicsodák	176—
Gárdonyi: Tizenkét	
novella	154—
Herczeg: Frakkos	
hiénák	110—
Jammes: Három kü-	
lönös leány regénye	154—
Kellermann: Ingeborg	140—
Kuprin: Szulamit	220—
Nádas: Akiért csak a	
kezet kell kinyújtani	110—
George Sand: A meg-	
szedült farkas	198—
Spunda: A halottbü-	
völő	176—
Tabéry: Szarvasbika	160—
Tarzan: A dzsungel	
fia	180—
Tarzan: Bestiák	160—
Vautel: A plebánus ur	
meg az ujjazdagok	154—
Wells: Virágok harca	120—
Haggard: O	154—
Schnitzler: Elza kis-	
asszony	132—
Móricz: Pillangó	160—
Shaw: Szent Johanna	176—
R. Haggard: Aynsha	154—
Glasgow: A sötét	
virág	165—
London: Az alaskai	
Diana	220—
London: A Vas Pata	220—
London: Az ósók is-	
tné	143—
Karinthy: Irta	77—
Karinthy: Harun Al	
Rasid	132—
Hautland: A végzet	
fonala	198—
Hamsun: Pán	132—
Papini: Krisztus tör-	
ténete	360—
Böhme: Biedenbach	
Mici	110—
Ujhelyi: Marés	110—
Harsányi: Az arany	
holló	154—
Simonsits: A küze-	
lem	220—
Moly Tamás: Karne-	
val	88—
Wells: Az időgép	110—
Wells: Emberistenek	165—
Orszy Emma: A vő-	
rós Pipernél	110—
Tagore: Ehes kövek	132—
Tagore: A kertész	110—
Tagore: Növekvőhold	110—

Kapható a

Hegedüs

Hirlapirodában

Vidéki megrendelése-
ket, utánvételi kifizetést

Éhenhalt

Egy nyugdíjas magyar tanító

Nagybányáról jelentik: Kozma László 36 éves tanító tavaly nyugodalomba küldték. Nyugdíja 140 lei volt havonta. Ebből az összegből megélni nem tudott, elhelyezkedni sehol sem volt képes. Tegnap Nagybánya határában találták meg holtan. Éhenhalt!

Látom Nagybányát, gyönyörű ligetét, ahol ósiantáziájú festők szépet kereső szeme mindig meglátta azt, ami szívet, elket gyönyörködtet és hirt, elismerést szerzett Nagybányának. Látom a ligetben a régi rozszant festőiskolát, ahol boldog módok megteremtették a mai modern pictura gyönyörű házát. A kanyargó hegyi út is látom, zöldfalu út visz Felsőbányára, a Fokhagymásra és megborzadok: alán ezen a gyönyörű úton lehelte ki elkínzott lelkét egy harminchat éves magyar tanító, Kozma László...

Elfáradtunk tetemre hívni minden kintő eset kapcsán az Istent, földi kormányzókat, vagy azt, aki nyomorult sorunk intézi, nincs könnyűnek se, amikor ezt a hatalmas szégyenli valónkat leírjuk, éhenhalt a „nemzeti napszámosa”...

Ki a bűnös? Kozma László, aki nem tudott kényeret koldulni az emberektől, vagy az, aki egy harminchat éves fiatal tanítót 140 lei nyugdíj mellett nyugodalomba parancsolta? Kemény ember lehetett Kozma László, aki lassu öngyilkosságot választott, de nem kért senkitől kegyelem kényeret, csak munkát. Munkát nem kapott: éhenhalt.

Ha nagybányai lennék és tudtam volna, hogy városomban éheznek egy elszáppott magyar tanító, ételt parancsoltam volna bele. Nagybányán nem akadt senki, aki falatját megosztotta volna Kozma Lászlóval, olyan keményre fagyasztotta volna a bányai szíveket a hegyi vihar süvítő szele az aranybányák közelében?

Minden lamentáció hiába való: Kozma Lászlót már nem támasztják fel, ha lucullusi lakomát teritenének is neki. A pyralókkal teli Nagybányán pedig talán már ma sem gondolnak a sápadt arcú, lobogó haju fiatalemberre, aki éhezett, a mig bírta és vértanu halált halt ezokért az emberekért, akiknek a fiait a betűvéltésre megtanította és hivatásáért: magyar tanító volt; elárvult nemzet szomorú napszámosa. A jövő havi nyugdíját, ha ki is utalnák még — 140 leit — talán szemlőddire se elég.

Nem tudom, milyen temetést adhatott neki az a város, ahol éhen hagyták halni. Nagybányaiak, van már a városotoknak a festőiskolán, aranybányán kívül még egy nevezetessége: 1925 július 28-án éhen halt nálatok Kozma László, harminchat éves magyar tanító... (b. gy.)

Látogatás a Tömörkény-házban

E percben hökkenek csak rá, hogy tulajdonképpen neheztelnem kellene Tömörkényre, az ő legmagyarabb magyar szellemére! Ezt a „szellemet” de sokszor próbálták hátamra teríteni átlátszó szándéku, kedves „kritikusaim”! Körüljártak ártatlan arccal, mint a pákosz macska a földön-felejtett bevásárló kosarat, hogy az első óvatlan pillanatban: hamm...! Belémharaphassák fogas vadjait. „Tömörkény rokona”...! „Tömörkény szellemében ir”...! S elfelejtették (szerencsére mindig akarattal) hogy nagy író-elődöm és szerénymagam ugyanot és ugyanazt a jellegzetességeiben, szójárásban, gondolat és mondat-füzésében változatlan alföldi parasztot figyeltük és irtuk. Hogy Tömörkény meglátta bennök az igazságot, amit magam se hamisíthattam meg, pusztán azért, hogy idegen ész és nyelvjárás dilettáns „bíráloknak” valami új s még közelebb támadó-skok nyúlhassak. Elmulasztották megállapítani (hálistennek többnyire tudatosan) hogy míg Tömörkény az ő örökbecsű munkáiban inkább leírja, véletlen tesztmozgásokig lekonstatálja külsőségeikben a szegedi és tanyavideki magyar parasztot, addig csekélységem botorkáló szegény tollával inkább az epikai vonatkozásokat keresi s művelgeti alázatosan, engedelmeükkel.

Bocsáttassék meg nekem ez a kis kitérés, ez a bekezdésményi önévédelem, amiben számtalan sok kikezdésre próbálom süríteni válaszomat. De ha már az intimításoknál tartunk, nem bánom: tisztázuk egyszer végleg Tömörkényhez való viszonyomat, mielőtt házába benyitnék, hogy megindultam temethessem emlékembe azt a miliót, melyben halhatatlan szegedi magyarságát élte, azt a helyet, melyen katalajka állt...

Nem, nem tudok haragudni Tömörkény „szellemére”. Pedig — megvallom — volt idő, amikor untam is. Lehettem úgy tizenhárom esztendő. Akkor volt első találkozásom vele. Édesanyám elvitt a Dugonics-társaság felolvasására, vendégeink, a Cholnoky hvérek kedvéért. Az irodalmi társaság tagjai sok szépet mondtak ott. Szerellem, grófnők, „eh” és „oh”: mindentől kijutott. Rendkívül érdekelték ezek a dolgok, melyekhez apám bibliotékájából akkor még csak rendhagyó módon juthattam, délutánonként, a a spájzban, míg édesanyám aludt.

De jött a csemegezésnek bójtje...! A grófnék szenvedő „hélas”-kiáltásokkal visszabujtak a felolvasók kézirat-lapjai közé s az előadó emelvénnyel egy sovány szöke, kékszemű ember foglalta el. Szerényen szólt:

— *Kotogán György pipacinnező...*

Meghökkentem. Mi ez. Hisz itt megszüntek a pompás habitusok? Ezekből a sorokból kifelejtődtek a lívrés inasok, a nagszerű fordulatok, az irodalom érdekes hazugságai? Még csak pisztoly-lövés se dördült az éjben...! Mit művel ez a sovány, szöke ember? Hiszen ez a szomszédunk apró viselt dolgait bizalmaskodja el itt, a cselédlányunk apjáról, a szódás-legényünkről beszél...? Hát ez is irodalom? Hát érdekelt ez valakit?

Mondom, engem nem érdekelt. Anynyira nem, hogy pár perc után már legyeket logdosam a pad alatt. Csak a minduntalan megropogtatott név patogott belém olykor:

„*Kotogán György pipacinnező...*”

Jól megnéztem azlán mindég a könyvszekrényből kicsent kötetek feliratát! Valahogy véletlenül Tömörkény-munkát ne

találjak orozni! Mert abból ugyan ez életben nem kell nekem több!

Dehogyis hittem volna még akkor, hogy valaha az ő „szellemét” vághatják szegény fejemhöz! Dehogyis álmodtam, hogy tizenhat esztendővel később, a magyar könyvállományban megcsappant nagyváradi könyvkereskedésekben dupla felárt fogok majd kínálni egyetlen, bármilyen kis Tömörkény-kötetért...!

Hogy sodródtam az útja irányába? Ma sem tudom. Csak azt, hogy ennek a szomorú, könnyes fajnak ő volt első és legigazabb hittérítője.

És — hogy már sikerült megszereznem a munkáiból három magyarimádság-könyvet...

Neki magának nem szolgálhatok elégtételt többé, ezért, hogy untam, hogy elkerültem. De most, hogy hosszú évek után hazavelet Szegedre a rosszkedvében is néha következtelen sors, úgy érzem, vezekléssel tartozom az emlékeknek.

Dél arany-esője záporozza a földet, mikor a Felsővárosban benyitom a Vadász-utcai kis ház kapuját. Itt lakik Tömörkény István özvegye és gyermekei. Józán nagy udvar fogad s az udvarban két kevésbé józan szörgombolyag. Kutyák, pulikutyák, melyekről annyit írt...! Iramodnak felém s a hátsófalukkal rugják el az elsőt. Csaholnak pogányul:

„Hab, hab, hab! Hababb”

„Buju, buju, buju”

Milyen tökéletesen rögzítette belükbe ezt az önérzetes háztűzvédelmet az, akiknek itt ma még csak a „szellemét keresem...”

A tozados udvarházban szolgáló jön elem, átveszi a névjegyet, bebocsát egy világos, derűs szobába. A kanapén fehér párnák közt egy még egész fiatal, finom arcú szöke hölgy pihen. Jöttömre kezét nyújt. Megtudom, hogy Szeged nagy fiának özvegye.

— Tessék helyet foglalni. Mi járaban?

Valamit akadozok nagy tiszteletéről, de érzem, zavarba ejt ez a hüvösifényű, fölényes kék szem. Megkérdem:

— Asszonyom beteg?

— Igen. Egy érial gyulladása. Nem nagy dolog az egész, csak egyelőre nem mozgathatok. Hát van még, aki az uramra emlékezik?

Megdöbönt a váratlan kérdés. Hogyan? A Tömörkény háznál kell, lehet kérdezni ezt? Hát nem áramlik be ide szüntelen távol s közelről a hódolatos kegyelet levegője?

— Asszonyom — próbálkozom ujbol a hüvös szem alatt — nagy-nagy valaki volt nekünk az ön férje...

Tömörkényné eltűnődik egy pillanatra s aztán csendesen szól:

— Lehet. Meglehet.

Különös ez a halk, rezignált hang, melynek folytatása nincsen. Csak tapasztalatai — talán. Annál több. Hallom Budapest — egyik legnagyobb kiadótól — hogy a Tömörkény-könyvek sohase voltak „üzlet”. Hogy évekig kellett várni, míg egy-egy kiadás elfogyott belőlük. És a büszke zárkózottság mögött sokmindent megérték.

Egy nyulánk, rendkívüli szépségű szöke leány lép e percben a szobába. A szeme, a homloka úgy emlékeztet valakire...! Valahol távol hallom, amint így szól:

— *Kotogán György pipacinnező...*

Tömörkény István leánya ez a nagy darab arany-tavas. Erzsébet — Erzsike,

MEGSZABADUL

a ruházkodás minden gondjától, ha 20 heti, vagy 5 havi részletfizetésre

vásárolja be minden textilszükségletét

HELLAS

áruforgalmi R. T.-nál

Oradea-Mare, Str. Avram Iancu (Kossuth-u.) 14

Telefon 96

Óriási választék női- és férfi szövetekben, vásznak, zefírek, damasztok és mindenféle mosó-árúban, kelengyefélékben, szőnyegekben stb.

PACSAY urizabó Str. Sztaroveszky-u. 11. Előrendü uriruhákat készít!

ahogy ő hívta — az egyetlen, a kékszemű... De rajta kívül van még örökös viselője is a névnek. László, a fiatal mérnök. Fiatalságának realizmusa előtt hátra kell parancsolnom elérzékenykedésemet. Kérem: világosítsanak föl, hogy áll a Tömörkény irás-hagyaték dolga. Maradt-e valami, pár sorocska legalább az elhallgatott szöke ember után?

Különös, fájdalmas nevetés a három szájon:

— Pár sor...? Kérem! Négy-öt vaskos kötetre tellene.

— Lehetséges? S a kiadók nem rendeznek ostromot értetük?

— Csak kibírjuk valahogy azt az ostromot.

Erzsébet — Erzsike — átmegy a másik szobába, teli fiókkal tér vissza.

— Tessék, azon mód van meg benne minden, ahogy apa hagyta.

Átlat fog el s nyomban utána különös harag. Először fáj életében, hogy miért nincs most egy jól bélelt safe-depozitum? Mért nem lehetek én most mecénás? Mért nem válthatom magaménak, amit annyiszor hiába hajszoltam kipusztult oradeamarei könyvkereskedésekben: néhány örökös magyar-értékű Tömörkény kötetet...?

Nyúlok az iratok közé. Szelid, szöke kézvonások. Ői füzetkét kiválasztok, Erdélynek híradásul. A hatodiknál megáll a kezem. Kikerekedik a szemem. Visszaejtem a finoman felporzó papirosokat. Haik emlékeztetéssel három mementós szó néz rám farkasszemet s szólnak a betűk és valahol távolról mintha muzsikálnának, messzifutott gyermekeim:

„Kotogán György, pipacsinnező...”

P. GULÁCSY IRÉN.

Linoleum

Huas Lipői

legnagyobb linoleum és szőnyeg különlegességei áruháza. — Folerakat:

Oradea-Marc, Bul. Reg. Ferdinand 5.
Lerakatok: Cluj, Timişoara.

Melyen leszállított áruk!

Felöltöztető gummikabátok

legnagyobb választékban, elegáns faonban 900-tól

Viaszos vászon

prima minőségű gyönyörű mintákban

80 cm. széles mtr. — — — 100.—

100 cm. széles mtr. — — — 125.—

125 cm. széles mtr. — — — 145.—

Bőrvászon

lápítóskok, kocsigyártók, könyvkötők részére nagy választékban, 115 cm széles 115.— Leitől feljebb.

Linoleum

szebbnél szebb mintákban

70 cm széles mtr. — — — 135.— Lei

90 cm széles mtr. — — — 170.— Lei

padlóbevonásra mintázott vagy parkett-linoleum 200 cm. széles, négyzetméterenként 237.50 Lei.

Kapható 250—300 méter szélességben is.

Szőnyegek

Strapa futószőnyeg 70 cm széles — — — 96.—

80 cm — — — 139.—

90 cm — — — 169.—

Ágyelő szőnyeg „Boucle” — — — 125.—

Ottoman takaró „Karamani” — — — 1600.—

Két oldalt használható ebédőszőnyeg

nagyon szép mintákban 200x300 — — — 1730.—

Ezenkívül nagy választék függönyben, fali szőnyegben, labirintók, mindenféle gummi-

árak, tornacipők, sarcipők, játékaruk,

gummlabda stb. stb.

Eladás nagyban és kicsinyben!!

Nem lesznek magyartanítók

A következő sorokat kaptuk:

Az akadályok özönével küzdő felekezeti, de különösen a református iskolák főlké fokról-fokra emelkedik egy ijesztő rém, amely ezeknek lassú, de biztos el-sorvasztásával fenyeget. Es ez nem más, mint az oktatószemélyzet utánpótlásának a hiánya.

Míg ugyanis egyrészt a sziszifuszi munkában felöltött idegzet, az aggkorral járó munkaképtelenség és a halál széles rendeket vág le évről-évre a tanítóstatus testéből, addig a folytonos vizsgakényszer, a hiába való erőlködés, a nélkülözésben megcsappant ambíció, a kilátástalan jövő, valamint más és más, nem kevésbé döntőerejű okok időről-időre apasztják az amugy is megcsappant létszámot. Hogy végeredményében hová vezet, azt szükségtelen bővebben fejtegetni.

Köztudomású tény, hogy régebben a tanítói pályára a legszegényebb szülők gyermekei léptek annál az egyszerű oknál fogva, mert az alapítványokkal, ösztöndíjakkal rendelkező képzőkben tanulmányaikat olcsón végezheték és habár szerény javadalmazásu, de biztos álláshoz juthattak. Ma már az alapítványok a múlté. A tanítóképzőkben az ellátás ép oly drága, mint más intézetben. A pálya javadalma pedig alig valami. Nemcsak a tisztességes megélhetést nem biztosítja, hanem a száraz kenyeret is szűkös adja. Emellett duplán terhes, zaklatott és bizonytalan. Így érthető, ha az a szülő, aki ma a szükséges anyagi eszközökkel rendelkezik, a jobb befektetésű, gimnázium-beli tanítást választja gyermekének, ahol a befektetett tőke idővel meg is hozza a gyümölcsét.

Ez olyan tény, amit szép szavak áradatával megváltoztatni nem lehet. Mert bármilyen mély benyomást gyakoroljanak is a szülők lelkére a buzdító szavak, hogy adják gyermekeiket a legszebb, legne-mesebb feladatot végző tanítói pályára, egy pillanatnyi számolás okvetlen kiábrándítólag hat, miután annak mérlegelése, hogy hét évi tanítással járó pénzösszegnek a pusztá kamatja több, mint az elnyerhető állás mellett, verejtékes munkával megszerezhető fizetés, bizony visszariaszt az apostoli vállalkozástól.

Nézzük a helyzetet a maga rideg valóságában. Kik léphetnek ma a tanítói pályára? A vagyonos szülők gyermekei érthető okból semmi szín alatt nem. A vidéki iparos gyermeke, látva az ipari és tanítói foglalkozás közti jövedelemkülömb-séget, nem reflektál a megtisztelő címre. A városi iparos gyermeke olcsón, szülei háznál való ellátás mellett nem készülhet erre a pályára, még ha kedve volna is hozzá, mert ma már csak egyetlen nyilvánossági jogu ref. tanítóképző van egész Romániában. Egyedül a szegénysorsu tisztviselők, különösen tanítók adnák gyermekeiket a képzőbe, már csak az általános műveltség megszerzése céljából is, de náluk meg hiányzik az anyagi eszköz.

Igy a képzők elnéptelenedése és vele együtt az oktatószemélyzet pótolhatatlansága állandó és folytonos. A 2—3 évig tanító nélkül álló iskola pedig végleg megszűntnek tekinthető.

Ennek a sorvasztó folyamatnak a megállítására egyedül azon módosabb egy-háztagos feladatra, akik képesek belátni, hogy ez a nagyfontosságú kérdés zengő-bongó frázisokkal meg nem oldható; akik képesek megérteni, hogy bármely kis falu felekezeti iskolájának az elvesztése a magyarság összességének a testi éjt gyógyíthatatlan sabet. Az iskoláink minden aron való megmentésének tetszős jeiszava benne él a levegőben. De hát új tanítógeneráció nevelésénél mit ment-sünk meg? Az üres épületeket? Mert

hiszen a be nem töltött állások növeked-kei lassanként felszívódnak s így az is koláink önmaguktól elenyésznek.

De ha a ref. társadalom tehetőse és intelligens tagjai önkényes adományai-ka lehetővé teszik, hogy évenként leg-alább 4—5 kerületünkbeli gyermek végez-hesse a képzőt, akkor a most felmorzso-lódó tanítószemélyzet még pótolható les; mert kellő támogatás mellett talán mé-akadnak, akik rá merészelnek lépni a rögös utra és vállalják egy szent ideálé-ral való küzdelemnek megmérhetetlen terhét.

Szomorú dolog volna, ha az intellek-tueliken kívül az értelmesebb gazdálko-dók közt is nem akadna kellő számú nyelvész és magyar kulturájához ragasz-kódó egyháztag, aki évi pár száz lelt ha-landó megajánlani az üdvös célra.

A bihari egyházmegye vegye kezébe a gyújtást.

Schöberl-ágyak

készen és megrendelésre kaphatók 3500 Leiertől

ÁRT KÁRPITOSNÁL

Strada Cosbuc (Szalárdi-utca) 9. Rosenzweig-palota
Minden e szakmába vágó munkák legbiztosabb-
árban és felelősség mellett készülnek.

BÖRGARNITURÁK

hencserek, madracok, rendelésre és készen is kaphatók

GIDALI MANÓ

kárpitos, Str. Ciorogariu (v. Uri-u.) 2.

egy alkalmi tomagben órlási mennyiségű
ősz szövetet

melyek tekintet nélkül az új
vámemelésre, rendkívül olcsó

alkalmi árban

HÉTFŐTŐL

kezdve bocsájtom eladásra.

Körösparti
Aruháza

Kabát-, kosztüm-, ruha-,
all-, öltöny-, átmeneti

szövetek

alkalmi eladása!

— Képek egy biharmegyei község gazdálkodásából. —

Ezzel szemben ime három hónap kiadása mellett *nyolcvan inas után.*

Ugyancsak az ipartanonc iskola céljaira ilyen tételek szerepelnek: 1924. december 31-én seprűsürlő kefe, csavar, relesz, asztali lemezek stb. 3074.50 Lei. A tanári fizetések jönnék még 22.000 lejtes tételekben, padló renoválás 22.545 Lei. Szóval van kiadás elég, csak egyet szerettem volna

Azt tudtam, hogy Érmihályfalva szülte a b
csi egyetem világhírű Hayek professzorát, akine
könyve az egész világon teljesen új alapokra fe
tette a gége, orr és fül-gyógyászatot és saját ma
készítette műszereivel a muzeumba üzte a ré
műszereket. Nem tudom, hogy az érmihályfalvai
emlékeznek-e a Hayek nevű kis zsidó gyerek
aki azonban magyar tanítványainak ma is emle
geti a mihályfalvi dombokat, pedig van ötv
éve, hogy elkerült onnan. De most már azt k
remélnem, hogy egy sereg Walter, Crane, Lillie
Munkácsy fog kikerülni a szállódombos nagy
lából.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

látni, de nem volt alkalmam rá — a jóváhagyott költségvetést. Talán e sorok után valamelyik halóság megnézi helyettem is.

Ki fizeti ezt a rengeteg költséget? A község És a nép azt mondja, roskad az adó alatt. Van vagy husz féle taxa. Ezek között ilyen szerepel — szőlőprós 300 lei, közkut használat 20 lei, lakóház 100 lei, földök holdenként 10 lei — (pedig ez nem is taxa.)

Egy husz holdas gazda elmondta, hogy fizet évente:

állami adóba . . .	1000 Lei
községi taxa . . .	1000 "
vármegyei pótdadó . . .	60 "
utadó	30 "

Községi közmunka minden igavonó után 200 lei.

Még hátra van az iskola adó, amit az adó alapra fognak kiróni és az egyházi adó. Ezeket kívül ha vesz valamit, a vételár 5 százalékát kincstári, két százalékát községi adóba kell befizetnie.

Ha pedig elad pl. egy sertést, fizet:

deklaráció	5 Lei
forgalmi adó	1%
községi átírási taxa . . .	53 Lei
átírás	1 "

Ezt a jultérhelt népet akarják még egy négy-millióis iskola vásárlással illetve javítással megterhelni. Nehéz megérteni, miért kell új iskola. A reformátusok két fiú és két leány 2—2 tantermes, 70 gyermeket befogadó tantervvel, a róm. katolikusok szintén 70 gyermek befogadásra alkalmas iskolát, az izraeliták két tantermes két tanterős 80 gyermekre alkalmas iskolát, a gör. katolikusok egy tantermes 70 gyermeknek alkalmas iskolát tartanak fenn.

A jelenlegi állami iskolának három tanterme egyenként 60 növendékre három tantervvel, de csak 10—30 gyerek látogatja.

A tanfelügyelőség statisztikája 950 tanköteles gyereket számolt össze. Ehez a statisztikához alapos szó íér, mert felvették-e számba a község körül fekvő jizenkét tanyá tanköteles gyermekeit is, akik pedig az önyolc kilométeres távolságokról sohasem járhatnak az iskolába. Minden tanyára le van gyerekekkel. Így a Mokos-tanyán 40 tanköteles gyerek van. A tizenkét tanyán összesen cc. 350 gyermek, akikre a községi iskolák nem számíthatnak.

A józan ész is azt diktálja, hogy a tanyákra kellene iskolákat építeni. Ezek teljesen el vannak zárva az iskolázatástól, de radjok senkisé gondol — most az a fontos, hogy a szállóból legyen kost was kost — iskola, szép négyszobás lakással az igazgatónak.

Nemsokára megszűnik az állattenyésztés is. Az apaállatokra beléjő heti 6—8 ezer lej jövedelmet más cérra fordítják, úgy hogy a nagy községnek ötszáz tehénre 3 bika, 57 kocára 3 kan apaállata van. A közlegelőből cc. 500 holdat hivatalnokok között osztotak fel. Az állami legelő oly órága, hogy nem bírjak fizetni — mondják. A jóság a kopárdombos legelőn ehezik, kénytelenek a gazdák leszállítani a marhadílmányt. A járatú strásoknál a gör. keleti templomra tíz-husz lei "adományt" szednek. Egyszóval teher van elég, de panasz még több. Vajjon mi lenne, ha egyszer alaposabban belenézne a számadásokba, panaszokba a hivatalos vármegye? P. Gy.

Minden hirdelési eszköz semmitmondó akkor, ha

BLEIER

teretremű, harisnya és cipke arait megtekintli

Autogénhegesztési munkáit

te vigye kontáróknak, sem másodkézbe csinál, mert sokkal olcsóbban és jobban megkapja

Orlei és Fiedler

Autogénhegesztő és fémparteletnél, ahol minden fajta munkát felelősség mellett végeznek, Str. Episcopul Radu (Sztaroveszky-utca) 9. szám alatt

Három ország úszói Nagyváradon

Az idén hatalmas lendületet vett romániai úszósportja már kikivánczozik az országos kerektekből és komoly erőpróba után vágyakozik. Ennek az általános kívánságnak tesz eleget a Török-úszószakszövetség, amikor komoly programról gondoskodik, amely Románia úszósportjában mindmáig páratlanul áll. Három ország úszói lesznek képviselve a Török-úszószakszövetség és vasárnap rendezendő vándordíjas úszóversenyén. Budapestet a magyar vízipólóbajnokságban és munkastatisztikában harmadik helyezést elért Vivó- és Athletikai csapata, Szlovénzskót pedig az ottani legjobb úszóklub a Kassai Athletikai Club fogja képviselni. Hogy mily hatalmas játékerőt képvisel a VAC, annak bizonyítására elég annyit, hogy a két éve nálunk járt MAFC-ot amely a Török-úszószakszövetség vízipólócsapatát 6:0-ra verte, 5:2 arányban győzte le a vízipólóbajnokságban. Úszói egyenként is a fiatal magyar úszógeneráció legtehetségesebb tagjai.

Glück Teddy a csapat mellűzője Magyarország egyik legkiválóbb 200-as úszója, míg Szabó István a hosszabb távokon küzdött fel magát az első közé. Vermes Ferenc a csapat ifjúsági gyorsúszója összes ezidei versenyét győnyörű stílusban nyerte. Ugyanó az oldalúszásban is külön klasszist képvisel. Úszóink sokat tanulhatnak tőle. Róbert Ferenc a magyar olimpiai csapat tagja, bombaszéri lövéseivel teszi felelmetessé magát vízipóló kapusaink előtt. Egyébként győnyörűen sprintel és nálunk a sprintszámokban is résztvesz. Nádler úgy a vízipólóban, mint az egyéni számokban nagy hasznára van csapatának; Eckstein hatalmas fizikumával különösen hosszabb távokon fog fel-tűnést kelteni. A verseny legnagyobb attrakciója azonban Magyarország műgőré- és tornászainak Szaiai Józsefnek bemutatkozása lesz, aki a legbravurosabb artista produkciókat felülmúló, ördögi technikájú műgőré gyakorlatokat fog bemutatni. A műgőrék mindezeideig nem kultiváltak nálunk, de bizonyos, hogy Szaiai bemutatkozása után bámulói közűi számosan követni fogják. Így a VAC csapata oly pompás attrakciója lesz Románia ezidei úszóévadjának, amilyent sajnos, már évek óta kénytelenek voltak nélkülözni.

A Kassai AC-ot is legjobb együttese fogja reprezentálni és ezenkívül Románia valamennyi számottevő úszója is részt fog venni a versenyen és így alkalmunk lesz összehasonlítsokat tenni a három ország úszósportjáról. (K. L.)

ZSOLDOS

tanmesterei

Budapest, VII, Dohány-u. 84.
Telefon szám József 124—47.

Az ország legnépesebb és legismertebb előkészítő intézete. A legjobb sikereit készülő középiskolai magánvizsgákra, érettségire, vidékiekkel is. Helyettesítői középiskolai teljes anyagi felelősség

Primăria Oraşului Beiuş

No. 1067.

Árverési hirdetmény

Beiuş rendezett tanácsa városának 1925. évi június hó 11-én hozott 68. számú tanácshatározat folytán ezennel közhírré tesszük, hogy a város tulajdonát képező s a Malom-utcában iennálló városi vízi malom 1925. évi augusztus hó 12-ik napján delelőlt 10 órakor nyilvános árverésen el fog adatni. Kiküldési ár 200.000 (kettőszázezer) leu.

Az árverés az Államszámviteli törvény 70—84 §§-ában előírt feltételek mellett fog megtartatni. Ezen törvényszakaszok szövege a Városháza 1. sz. irodájában ki van függesztve s azok ott a hivatalos órák alatt, bárki által, bármikor megtekinthetők.

Az árverési feltételek a pénzügyi és gazdaságügyi tanácsos hivatalában közzésemre vannak téve.

Polgármester:

Tanácsnok:

(ss) Cosma T. Nerva

(ss) Janosi Cornel

Selejles harisnyák megérkeztek

minden színben Strada Rimanóczy-utca 4. sz.

Abrahám Artur

Festékek

lakkok, vegyi cikkek, nürnbergi ecetek legjobb és legolcsóbb vásárlási forrása:

Schönzweig és Bee

nagyáruház, Str. Avram Iancu (Kossuth-u.)

Amerikai és görög szivacsok közvetlen behozatala

Antin-festék gyári lerakala. — Ruha-festék különlegess

Márlon-féle magán tanfolyam

Budapest, VI. Andrassy-ut 95. —: Előkészítő

magánvizsgálatokra, érettségire vidékieket is.

Női pongyolák már 175 leité

Nőikabátok . . . 1000 leité

Női szövet ruhák . 450 leité

legszébb Model áruház Vlahuta (Sze

küvetben János-u. 6.)

KEPES ELEK

orvosi kötszerész, Sas-passage 20.

Saját készítményű

sérvkötők, haskötők

speciális kötszerek, női és férfi övszerek.

MERNŐKI RASZ-PAUS-MILLER
MÉTER ÉS VÁZLATPAPÍR TEKERCSEBET
ÉS NYBEN
SONNENFELD-NÉZ
GRÁDEA-MARE PATA REGINA MARIA
(BEMER-) TÉR 3. TELEFON-62

Látogassa meg a

bécsi nemzetközi vásárt

(6si vásárt)

1925 szeptember 6-tól 12-ig

(a technikai vásár egy nappal tovább tart) 7000 kiállító, 16 államból ajánlja fel legerdekesebb újdonságait, versenyen felüli áron 125 ezer látogató az összes európai és tengerentúli államokból. A legnagyobb választék bécsi specialitásokban. Nemzetközi motorok kiállítás. Repülő felszerelés és repülő forgalom. Jelenékeny menettíj mérések és romániai, jugoszláv, magyar és osztrák vasutakon, valamint a Dunán. Hátaratlépés 1.5 silling (0.25 dollár) értékű vizumbélyeg ellenében

Felvilágosításokat, vásárlajmutatásokat és es utlevél vizumbélyegeket ad:

Wiener Messe A. G. Wien, VII. valamint az alábbi helyeken

Nagyváradon Kereskedelmi és Iparkamara C. F. R. Hivatalos Menetjegyiroda, Orsolya-zárda épület.

Societate Anonimă Română de Transporturi, Internationale Schenker & Comp.

Bulevardul Regele Ferdinand 5.

Nem izzad, ha **Höfer** 3-as számú bőrpórát használja

A párbaj halála

Egy budapesti és egy bukaresti politikus egyszerre pendítette meg az eszmét, hogy törvényjavaslatot fogadjanak benyújtani a párbaj ellen.

Cháron, a révész, a Stix partján ült s kővíven nézte a vizet, amely hanghullámcsapásokkal verdeste az alagút partjait. Szürke, átlátszó sötétség szőtt be mindent, csak konturok s árnyak kontrasztok váltak ki a sűrűség-hárón mögött az alvilág lakói sétáltak, hosszú, fehér palástjuk némán legett utánuk. Cháron a vizet nézte, élet millió s milliószor szelt át csókjával, hogy a holtakat átszállítsa a márványról ide az alvilágba, ahol megkezdte az élet s megkezdődik a Semmi. Ideig merenghetett, mert a másik egy fehér alak jelent meg, hogy esse magát. Cháron bosszusan felállt, az evezőt, lábát nekifeszítette a víznek s a sajkát eltörszítette a parttól.

Az ujjonnan jött átadta az obuluszt, a csónakba s Cháron széles csapattal kezdte szelni a vizet. A nagy ónsúlyként nehezedett a mellükre, a sziklák suhantak el mellettük, a fekete üregek mélyedtek be a vízbe s mindent, mindent körülölelt a világ bántó néma kágya. Cháron egy-egy felemelte a fejét — mert eddig a sötét vizet nézte — s tompa, érc-hangon megszólalt:

— Mi volt a halál oka? Ezt tudnom kellett hozzá magyarázólag — mert fontos az oszidiázás tekintetében. Az idegen némán lehajította a fejszót, hogy mélyen gondolkodik. Lassan megszólalt:

— Párbaj.

A part tele volt szellemekkel, akik a halált várták. Vajon ki jöhet? Itt volt a korzója s egyhangu életükben a megérkezése jelentette az egyetemes változást. Most is jól megérezte magányos jövőjét s tovatűntek a fák s sziklák sziluszai mögött. Az en egyedül maradt a parton. Cháron ysiuni mezők felé mutatott:

— Ott vannak azok, akik párbajban s párbajban meghaltak. — És azzal zament a csónakjához. A szellem pe-assan elindult az elysiumi mező felé. A balról néma árnyak suhantak el tette, könnyen s kecsesen, amire az en a legtöbb képelen lett volna. Az ág azonban sok mindenre megtanít. Elisiumou valamivel enyhébb volt a nyomasztó érzés, amely kezé fogva ránehezedett a bolyongóra. A bányák sem volt annyira sejtelmes, a rét közepe felé mindinkább gyent, hogy aztán ragyogó, földöntúli viasságnak adjon helyet. Itt járkáltak a oruban s vítézi harcokban elesetek lei.

Achillesz, aki Patrokiosszal együtt ült a sziklán, vette először észre a jövőjét, aki bátoriatlan léptekkel közeledett a távoli csoportok felé. A szemét megérintta az erős fény és a lefelé hullámzó hegek tarka-barkasága. Minden korok minden nemzetek hősei, mint egy rettegő Babel összekeverve élveztek az

Elisiumi, soha nem hervadó vrágainak illatát. A török Rusztem barátságos eszmecserét folytatott, Sir Thomas Percyvel, római equitesek vették körül don Quichottét, aki a heraldikából tartott előadást; keresztes lovagok, germán zsoldosok, angol ijaszok. Alfred de Musset frizurájú francia romantikusokkal beszélgettek. Achilles megszólította az új embert.

— Párbaj?

— Igen.

— Mi hír odafenn?

— Az jó Uram, hogy én vagyok talán a utolsó, aki Hungáriából párbaj után jöttem öönhöz!

Achillesz dühösen felpattant.

— Csak nem tiltották be önökről be önöknél a harcot?!

— Még nem de nem sokáig fog késni a letiltás. Bár hamarabb jött volna, akkor én még örülhetnék az életnek s nem kellett volna fiatalon ide temetkezniem. Achilles megvetően mosolygott.

— Gyáva.

— Hígyje el uram, hogy téved. Ma már az a bátor ember, aki él és élni akar. Manapság az öngyilkosok a gyávák, akik ép úgy megfúttak az élet elől, amint századokkal előbb egy gyalogos katona megfútt a vértis lovasok elől. Az emberek ma nem harddal verik le egymást, hanem az eszükkel, amelyet csiszolnak, fényesítenek, acéloznak, mint önök a kardot és a pajszsokat. A mai párbaj nem csak az egyént, hanem a családot is a halálba kergeti, ha a tusa nemsikerül. Önök kivétel nélkül szebb és boldogabb korban éltek, amikor a természet, az élet e roppant álma is segítette a embert. Önök az egyhangu napokat tüzték el a párviadallal. Nekünk mindennap küzdés. Miért harcoljunk mi egymással, amikor egész életünk harc, párbaj, rettenetes parbaj az élettel az életért. Éjszaka csak azért pihenünk, hogy reggel ismét felvegyük a fegyvert, amit ma tollnak, ollónak kalapácsnak hívnak és küzdünk harcoljunk késő estig, amikor a versenybíró a gyár szírenája jelenti a párbaj végét. Önöknek szórakozás, élvezet volt, nekünk megszokott robot. De ne higgyék, hogy a halál távol van a modern harc-terektől, oh nem. A halál a buzogányok szegeiről, a lándzsák hegyéről és a kardok éléről vigyorog önökre, ma behúzódik a gépszíjjak alá, felkapaszkodik az építőállványokon, beül a bányász lámpájába, hogyha ellenfele egy hibás lépést egy hibás vágást csinál atakra indulhaszon a maga fegyvereivel, amely minden pajszsot összetör, minden sisakot leszakít és sohasem csorbul ki az éle. A bölcsből a sirig párbajozunk mi s néha élünk egy-egy napot egy-egy órát; a bölcsötől a sirig éltek önök és ha szórakozni akartak akkor egymás fejét verdesték be...

A szellem elhallgatott és nézte szavainak hatását az arcon, Achilles lehajította a fejét és hallgatott. A lelkek némán áitolták őket körül, Ácsendet csak Cháron evezői szakították meg, amint a vízbe csapódott, hogy áthozhassák az új lelkeket.

Bíró Imre

Reisinger Arnold mechanikai üzem
Str. Alexandrii 48

A csavargótelep lakói molesztálják a járóbetegkórház betegeit

A járóbetegkórház egyik épülecsoportjában helyezték el pár évvel ezelőtt a csavargótelepet, ahol állandóan husz-harminc öreg koldus és razziákön elfogott csavargó tanyázik. A járóbetegkórházban is mindig van beteg: akiknek nyugalmát a csavargótelep lakói teljesen feldulják. Nap mint nap fordulnak elő ablakbeverések és a lázas, súlyos betegségben szenvedők ápolószemélyzete tehetetlen a csavargótelepről áthulló súlyos kövekkel szemben. A csavargótelepről átmásznak a kerítésen a kórházba, az udvaron hangos ordítást csapnak, ami nem engedhető meg egy kórház udvarán, ahol súlyos betegeket ápolnak.

A hatóságok figyelmét felhívjuk a csavargótelep lakóinak megrendszabályozására. Válasszák úgy el a két intézményt egymástól, hogy a járóbetegkórház nyugalmát biztosítsák. A környékbeli lakosok is panaszkodnak a csavargótelep lakóira s úgy látják, nincs más hátra, mint megkettőztetni az őrséget és kordába tartani a nagyhangú, ablakverő csavargókat. Megkívánja ezt a kórház betegeinek a nyugalma, akik gyógyulni mennek oda és nem állandó rémületben élni a csavargók rendhárításától.

Bőrönd és bőrdíszműárut ismét bevezettem.

A helybeli, általánosan ismert Bőráruipari R. T. gyártmányait tartva, rendkívül előnyös árak mellett, reggeli költség beszámítása nélkül tudom azokat árusítani.

HUZELLA és PFAFF
OO

Bangó tanintézet

Budapest IX., Ráday-utca 14. szám. Teljes anyagi garancia mellett készít elő magánvizsgákra, érettségire vitékieket is.

Temesvár központjában

modernül berendezett, kiterjedt vevőkörrel rendelkező

gépgyár és gépjárműműhely

rendkívül előnyös fizetési feltételek mellett, családi okok miatt eladó. Bővebb felvilágosítást nyújt Illes Zsigmond, Temesvár, Belváros, Emanuel palota

gyomorra feli pohár

SCHMIDTHAUER-féle

IGMÁNDI keserűvíz

jó étvágyat, kellemes közérzést és munkakedvet biztosít !!!

Az IGMÁNDI nem tévesztendő össze másfajta keserűvízzel !!

A jómadár

— Regény —

Írta: Bónyi Adorján

46

— No és még nem talált egy olyan lányt, akivel ilyen egész és tökéletes lenne az élete?

Tula ur lesütötte a szemét és egész határozottan elpirult. Ebben a pillanatban olyan veszedelmes volt a magatartása, hogy a tekintetes asszony máris nyilegyenesen és büszkén szegte fel a fejét, Gyuszi és Sárka meg összenéztek és bizony Sárkának egy kicsikét elfehérett az arca.

— Az nem úgy van — mondta egész halványan és habozva Tula. — Az nem egészen úgy van. Egy ilyen választáshoz bizonyos elhatározottság, mondhatnám hősiesség kell.

Ebben a pillanatban megjelent Kati és elhívta a tekintetes asszonyt. A kondás akar valamit jelenteni a kocáról.

A tekintetes asszony majd elnyelte szemével Kati és az egész szaléltit mérgében és egy másodpercig habozott. De a kondás elmegy, Tula ur pedig még itt marad, viszont a koca is fontos dolog — tehát mégis kiment.

— Egy ilyen választáshoz hősiesség kell — ismételte elmélázva a jómadár és féltüllet az, leste, hogy csak már elhangozzanak a tekintetes asszony lépései. Végre csend lett. Ekkor a jómadár szeliden felnézett a mérnökre és szeliden, csaknem szánakozva mondta: — Ön azonban ugyanarra a sorsra jutott úgy hallottam, mint nagyapám. A nagyapám, aki honvéd volt, tudniillik elvérzett Branyiszkonál.

Nagyon jó hangosan és értelmesen mondta azt a szót, hogy Branyiszkonál.

A mérnök rábámult. Első pillanában nem értette azt, hogy mit mond ez a rokonszenves arcú fiatalember ilyen siri hangon. Aztán feleszmélt.

Branyiszko... Hiszen ez az ember Branyiszkoékra céloz! Élete legnagyobb és legszomorúbb vereségére, szegényére, férfiúi kudarcára. Ez tudja Branyiszkoékat és szemrebbenés nélkül veti a szeme közé.

Ó! A mérnök ur egy nagyot nyelt. Érezte, hogy elveresedik vagy talán elsápad. Tisztára az az érzése volt, hogy ez előtt egy pillanattal még tökéletes nyugalommal ült valami nagyszerű és kényelmes helyen, de ezt a nagyszerűséget és kényelmet egy csapásra és kérészerűen lenűl kirántotta valaki alóla.

Pillanatig rámeredt erre a szemtelen és szemérmetlen fiatalemberre, aztán egy nagyot nyelt.

— Tula! Vigyázz! Őrizz meg a méltóságodat! — nyelvelt valami ingerült, harcias és fölényes hang a belsejében. És Tula ur elhatározta, hogy meg fogja őrizni a méltóságát.

A döntő elhatározás előtt még odanézett Sárkára. A lány nagyon nyugodtan, nagy szemekkel, tisztán nézett rá. Tula megállapította nagygyorsan, hogy Adám Sári még sose nézett rá ilyen egyenesen és ilyen nyugodtan.

Nem volt ugyan annyira értelmes ember, hogy kitalálta volna, mit jelent vajon ez a nagy és nyugodt kíváncsiság, de az ösztöne körülbelül megértette azt, amit az esztől hiába kérdezett volna. És Tula ur ösztönének engedelmessé, aránylag nyugodtan előszedte az óráját, megnezte vagy legalább is úgy tett, mintha megnezné és aztán kijelentette:

— Hopp. Hogy erről majdnem el is felejtkeztem. Fél hétre kint kell lennem az állomáson, mert... mert át kell vizsgálnom a fűtőházat. Sietek, hogy el ne késsek.

És már vette is a kalapját és még csak anynyi türelme sem volt, hogy bevárja a tekintetes asszonyt és elbucuzzék tőle. Loholt kifele a kapun és abban a pillanatban, amikor az utcára ért, világosan érezte, hogy itt is utóljára volt az életben.

Jómadár csendesén nevetett, mert ezt a lányt ugyanabban a pillanatban világosan érezte ő is.

— Te — fordult feléje Sárka, de nem merte hangosan kimondani, ami ott nevetégtől már az ő lelke mélyén is.

Jómadár csak integetett: — Bizony Isten — sutogta — ennek aztán alaposan kitétem a szűrét.

Sárka arca piros volt és ragyogó, odahajolt a bátyjához és két karral, hirtelen, szélesen átsilelt.

De hamarosan szétváltak. Sárka aprólékos gondokkal kezdte összeszedni az asztalt, a jómadár meg hirtelenében cigarettát csavargatott olyan figyelemmel, mintha ennél fontosabb teendője még nem akadna volna férfi embernek a világon. Valahol a kertben közeledett a tekintetes asszony...

— Hát ez... — a tekintetes asszony ott állt a szalélti bejáratánál és meg lehetett volna róla mintázni a meghökkenés, a csodálkozás szobrát, olyan szobrot, amely önmagától beszél, nem kell hozzá a katalógus magyarázó aláírása. A tekintetes asszony kapkodta a levegőt. — Hát ez az ember hová lett?

— Eszébe jutott, hogy valami dolga van az állomáson — mondta páratlan egykedvűséggel Gyuszi. — Mindent elkövettünk, de nem lehetett visszatartani. Tudja anyám, a mérnökember az mind ilyen. Ennek is muszájálhattunk volna itt szerelemről vagy akármiről, mikor egyszer észébe jutott, hogy odakint a fűtőházban már délelőtti görbén állt két sróf és azt estig meg kellene igazítani. Szerettem volna neki megmondani, hogy nem illik lenyelni az oszonnát és aztán rögtön elszaladni sróftól igazítani.

— Még csak azt kellett volna, hogy ennek a derék embernek, aki a kötelessége után szalad, ilyen igazságokat mondj! — béketlenkedett a tekintetes asszony.

— Isten őrizz — integetett kézzel-lábbal Gyuszi. — Nem szoltam én egy szót sem. Igaz, Sári?

— Igaz — mondta a lány, de egy viláért fel nem nézett volna.

Hanem azért a tekintetes asszonyban mégis pislakolt valami kis gyanakvás, amikor a fűtőházra elballagó fia után nézett.

(Folyt. köv.)

Selyemruha és ingefűrés a legszebb kivitelben
Hajnal és Rózsa vászon és női divatruházában

Sok pénzt takarít meg, ha szükségleteit a Hajnal
és Rózsa cégnél szerzi be. Szövet, vászon, paplan

Női és férfi

fehérnemű varrodánkat megnyitottuk!

HÖRVÁTNÉ és FENYVESNÉ

kézimunkauzlet, Str. Teatrului (Színház-ut.) 4.

Bőrszék gyáramban
különféle finom bútorok minden árban kaphatók

Steiner bútorgyáros

Oradea-Mare, Strada Avram Iancu (volt Kossuth Lajos-utca) 1. szám

Bekemínőségű, préselt, ennek javítása, fehérről való bevonás, gól garnitúra festése földi szakember végzi

A kolozsvári Czell sörfőzde világos „URSUS” söre közönség legkedveltebb itala. Össze nem tévesztendő mágyártmányú „CZELL” elnevezésű sörökkel, mert csak az

„URSUS”

elnevezésű sör az eredeti és közkedvelt,

Kolozsvári-Monostori sör

Modern új könyvekkel felszerelt kölcsönkönyvtár a Hegedüs Hírlapiroda könyvtár

A Nagyváradi Temetkezési Egyesületének első halottja

Hívjuk egyesületünk tagjainak figyelmét, hogy Vig Józsefné Str. Scolale-sola-utca) 24 sz. alatti tagunk elhalt. Ennek következtében az esedékes vált 10 Lei járuléka minden egyes tagunk pénztárunkhoz 30 napon belül befizetendő. Azon tagokhoz, akik ezen kötelet nem tudják közvetlenül egyenlíteni pénztárunkhoz eljuttatni, Máté József pénzbeszédőnknek fogjuk kiküldeni az esedékes tagdíjjárulék címén 10 Lei, hanem 11 Lei fizetendő pénzbeszédőnknek. Tisztelettel az Elnökség.

Cipész Iparosok Szövetkezetének terjeszkedése

Örömmel állapíthatjuk meg, hogy mindannyian mind többen jutnak tudomásra annak, hogy a cipész iparosok termékei értékesítő szövetkezetet létesítettek, amely immár egy éve fényesen betölti hivatalát, úgy mint a cipész termelői tagjai, mint a közönség is hasznát és áldását. — A tagok abban állnak mindég el tudják helyezni megfelelő áron a közönség pedig, hogy a cipész és divatos árúkat, a nagy összeget kiadás nélkül. Eddig a tagok igényeket kielégítő árúkat készítettek, melyekbe az ennek eredményeit látva, most kivévezt piaci árú készítő iparosok is bekapcsolódtak a szövetkezetbe. A szövetkezet valóban készséggel nyújtja segítségét ezen bekapcsolódás, miáltal piaci árú termelő cipész elhelyezte árúkat a szövetkezetbe szállítva, mely azt az átvételkor részben készpénzen, részben pedig nyersanyag vásárlására jogosító árúkat fizeti ki az iparos. Így az iparos iparban fenakadás elő nem állhat s nincsen szüksége arra, hogy csekély hat, nyolc, tíz pár cipésznek értékesítésével 2-3 napot elteljen. A Szövetkezet ezen piaci árúknak értékesítését a piacon nagyobb, messzibb barak szolgálatára értékesíteni.

Az iparosok temetkezési egyesületének tagjaihoz

Hívjuk az összes tagjaink figyelmét arra, hogy egyesületünk működését augusztus 1-én kezdte. Minden egyes halálhíradást az időközben „Nagyvárad” napilap „Iparosok Lapja” című mellékletében közzétette. Kötelessége tehát mindegyik tagnak a Nagyvárad vasárnapi számában megkérni a halálhíradást a megadott határidőn belül 30 napon belül eljuttatni az egyesület pénztárába belizetni. Az esedékes a kedvezményezett a halálhíradást bizonyítvánnyal igazolva, a segélykönyv felírása mellett kérheti az igazgatóságtól a segélyt. A temetkezési segély a szabályszerűen igazolt halálhíradás után 24 órán belül kifizetetik. Az Elnökség.

Az iparosok nagygyűlése

Az áramutavádról kapcsolatban az országos iparosok 9 és 10-én Aradon országos nagygyűlést tartanak. Nemcsak a városunkban, de Erdély minden számottevő városában érdekel a kisérlet, mert ezen megmozdulástól az iparosok, hogy mosi, midőn már érdekelmeire megfelelő szervezettel bírnak, kikérlek, javaslatok meghallgatására is fognak. A városunkból az Ipartestület Orós László, Sándor, Lebovits Rudolf, Bolgyika György, Károly, a husiparosok Fröhlich János, Róbert, Dévald László, a borbély és fodrászok Aminger István, Menning Sándor, Zemplényi József, Zsigován János, a férti szabókat Nógrády József, Schwartz Mór, Szalay Dezső, Szabó József, Szűcs László, Hackmayer Ignác, Horbácz József, a női szabókat Szőbel Adó, Beregi Sándor, a kiskészítő Köszegi Róbert, Budai Tibor, Blatner József képviselni. Más szakmák is jelen-

ték képviselőket, azonkívül az iparosok köréből nem ugyan mint hivatalos kiküldöttek, de mint szemlélők, több százan vesznek részt úgy az országos nagygyűlésen, mint a szakmai kongresszusokon.

Az iparügy érdekében kifejtett munka jutalmazása

Megemlékeztünk már róla, hogy Muth Gyula iparosiskolai igazgató és Bulbuc József csizmadia iparos királyi kitüntetés érte. Mindkettőjük az ipar terén kifejtett munkálkodásukkal érdemelték meg az elismerést. Előbbi a tanoncoktatás terén fejtett ki és jelenben is fejt ki áldásos munkát, felvéve azt a fonalat, amelyet országos nevű elődei indítottak utnak, törekvéseivel még nagyobb hírnév és tekintélyre emelvény az ipariskolát és az iparoktatást. Muth Gyula iparosiskolai igazgató igazgatása révén iparostanonciskolánkban az iparostanoncok nem csak betűvetést és számolást, de a szakma szerinti kiképzést, szakrajz tudást és a szakma elemi ismereteit és elméleti részeit is megismerik.

Bulbuc József egyszerű csizmadia iparos, aki azonban a közös ipari érdekű munkából sohasem húzta ki magát. A csizmadia ipartársulatnak egyik elnöke ő, kire az imperium változás óta különösen kegyesen sok munka hármlak, anélkül azonban, hogy ő annak egyénileg hasznát látna. Az Ipartestület elöljáróságának is egyik legbuzgóbb tagja, ki a gyűlésekről soha el nem marad s ki mindenemű megbízatást a legkészségesebben és odaadó buzgalommal vállal.

Mindkét érdemes férfiú tiszteletére a kitüntetés alkalmából bankettet rendeztek barátjaik és tisztelőik 6-án a Delfin vendéglőben.

Ablak- és tükörüveget, készít és elad

FRENCZEL

Strada Vlahuța (Szent János-u.) 44. sz.

32 év óta a Maria Királyné (Széchenyi)-szállodában levő

órás- és ékszerész üzletemet kenyszerűségből ideiglenesen

Str. Japuna (Mepucinus-u.) 16. szám alá helyeztem át

A raktáron levő órákat, dísz tárgyakat melyen le szállított árban kiadom. Aranyat, ezüstöt, briliáns tárgyakat, műfogakat ismét magas árban veszek. Óra és ékszerjavítást és újmunkákat vállalkok pontos kiszolgálásban. Tisztelettel:

Freund Benjámín órás és ékszerész

Rimanóczy

Műbútor és Parkettgyár R.-T. Str. Clujului 117. TELEFON 2-79 sz.

Irodabútorok, műbútorok I. és II. oszt. parketták. Fenyő és tölgy fűrészarúk. Bervágás gatteren. Mindennemű láda-t, összeszergezt és szétszedett részekben megrendelésre azonnal szállítunk.

Saját kemencében

égetett zománcozást vállalkozok. Javítást olcsón eszközök

új éshasznált varró- gépek kéréspár raktár és javító műhely. — Mihai Viteazul (Nagyipar-ter) 5 szám alatt.

ELENA

FRUSSEL PARIS

fele

HYACINTH FOG PASZTÁT

FORAKTÁR: LONY LEBOVITZ ORADEA-MHRE GOGA-20

Az Ipartestület nyilvános árlejtéseket kíván

E hó 4-én tartotta az Ipartestület rendes havi előjárósági ülését Mónus Sándor elnöke alatt. A nagyszámú összegyűlt előjárók élénk érdeklődése kísérte a tárgysorozatot, melyen napirend előtt Ungerleider Mór tette szavá a kamarai és községi választásokra való előkészület szükségességét. Mónus elnök jelentésében beszámolt róla, hogy ezen ügyekben a kezdeményező lépések már megtörténtek s az Ipartestület vezetősége minden erejével azon lesz, hogy úgy a kamarai választások, mint a városi képviselőtestületi választások az iparosok kívánságaihoz képest folyamatosan így az iparosok érdekeinek megfelelő képviselők jussanak be a közigazgatási tanácsba és ipar-kamarába. Jelentést tett a ház átalakítás előmeneteléről, amely lehetővé teszi, hogy e hó 15-től kezdve az Ipartestület hivatala, valamint az Ipartestületi Hitelszövetkezet a régi de most már új alakított helyiségbe működjen. A vármegyei területek széttagolása ellen is elküldötte a hivatal a szükséges elintézt. Az Ipartestületi könyvtár helyzetéről referált ezután valamint jelenítette a borbély és fodrász iparosok által rendezett gyűjtés eredményét. Az építő munkáknak nyilvános pályázat alapján való kiadása ügyében is eljárt, melyre vonatkozólag töle konkrét panaszokat kaptak. Az elnök jelentését tudomásul vette az előjáróság, köszönetet szavazott a borbély és fodrász iparosoknak, valamint azok vezetőinek a menház érdekében eszközölt nagy összegű gyűjtésért s Ungerleider Mór, mint építő ipari sérelmet konkrét esetről kifolyólag a városi házati tatarozást és a Gójudu liceum tatarozását említi fel, hol a munkálatok 500.000 leit is meghaladtak, de nyilvános pályázatot nem hirdettek. A pénztári jelentéseket tudomásul vette az előjáróság.

Örömmel vette tudomásul az előjáróság a temetkezési egyesület megindítását is, melybe az Ipartestület részéről igazgatósági ellenőröknek Bulbuc József, Illés Dániel és Szűcs László előjárókat választotta be. Az egyesület 1100 taggal indult meg augusztus 1-én. Az Ipartestület Szövetkezetének Aradon aug. 9-10-én tartandó nagygyűlésére az előjáróság megbízottakul Mónus Sándor, Orós László elnököket és Szabó Károlyt, Bolgyika György alelnököket és Lebovits Rudolf, küldötte ki. Bemutattatt ezután a Klein Alberte kötött bérleti szerződés, valamint az építőipar védelmében benyújtott előterjesztés és az építő munkások szakszervezetének jubileumára szóló meghívó. Tudomásul vette és hozzájárult az előjáróság a női szabó iparosok kontár üldözési akciójához, mely tulajdonképpen a munkakönyvhöz és az iparváltáshoz való segítséget tüzte ki, csak azért, hogy a szakmában végre rend legyen, iparigazolvány, vagy munkakönyv nélkül senki se dolgozon. Útasította az előjáróság a hivatalt, hogy jövőben magának az új iparosoknak az érdekében hívják fel az új iparosokat a temetkezési egyesületbe és az illetékes szakosztályba való belépésre. A kereskedelmi csarnok által szeptember hóban rendezendő mintakiállítás ügyében az előjáróság azon álláspontja helyrekeredett, hogy az iparosok arra kérésülni már nem tudnak, az aradi mintaváros az érdeklődést már kimerítette, így a helybeli való részvételre az iparosok csoportosan jelentkezni nem tudnak, tehát annak előkészítésében bele sem folynak. A könyvtárbizottság javaslatára az előjáróság új könyvek beszerzését és a régi könyvek újrakötését határozta el. Több kisebb ügy elintézése után, az elnök örömmel emlékeztet meg arról, hogy Öfelsége a király Muth Gyula iparosiskolai igazgatót és Bulbuc József csizmadiaiparost előjárósági tagunkat királyi kitüntetésben részesítette. Ez alkalmából az előjáróság hozzájárul nevezettnek üdvözléséhez, egyben örömmel állapította meg, hogy igazi arraéremes és méltó, az ipari érdekekért sokat dolgozó embereket ért jelen esetben a kitüntetés s maga az az iparosok érdekeinek figyelembe vétele is megállapítható a kitüntetések nyomán. Ezzel a gyűlés bekezesztetett, amely az elnök elnökletével ért véget.

Preci- zios

fogaskerék gyártás Str. Alexandruvi 48

Nagyságos asszonyom, szépek az ön fülei?

Az Eton-frizura következménye a füllesztés és fülformálás

London, augusztus 7.

Nem szívesen írom meg a női divatnak ezt a legujabb örületét, mert a nők igen fogékonyak az ilyen fajta dolgok iránt. Ez a legujabb divatorület, amely bizonyára rövidesen elterjed az egész világon, a női fülek megszépítésére és feltünővé tételére irányul.

A fülnek mindeztideig ugyszólván semmi szerepe sem volt a nőknél, mert hiszen a régebbi hajviselet a nők fület csaknem teljesen eltakarta, sőt a legutóbbi időben már a fülbevalóviselés is kiment a divatból.

Most azonban az Eton- és egyéb pubifrizurák virágzás korszakában, az eddig rejtve tartott női fül egyszerre csak napvilágra került. A pubifrizurát viselő nők észrevették, hogy ha az új hajviseletet elfogadják, egyszerre csak nagy jelentősége lesz a fülek nagyságának, alakjának és színének.

A legszebb fül, tudvalevőleg az, amely kicsiny, hágylóalakú, szorosan a fejhez simul és amelynek a színe halvány rózsaszín, a cimpáknál pedig korallszínű, piros. Természetesen a fül nagyságát, terjedelmét nem lehet megváltoztatni, de még a nagy elálló fülek is csinosíthatók, ha leszorítják a fej mellé és rózsaszínűre festik.

A londoni kozmetikusok most hatalmas hasábkön hirdetik az angol újságokban: Nagyságos asszonyom, szépek az ön fülei? Ha nem, mi segítünk rajta. Ha a fül nem simul szépen a fej mellé, ezen úgy lehet segíteni, hogy az elálló fülre éjjelenként kis fülspakátokat kell kötni, ha ezt heteken keresztül viselik, úgy a fül szépen lesimul a fej mellé.

A londoni nők most úgy megrohanták a kereskedéseket ilyen fülspakátokért, hogy a kereskedők alig győzik kielégíteni a tömeges rendeléseket. A londoni kozmetikusok műhelyeket állítottak fel, ahol éjjel-nappal gyártják ezeket a fülleszorító sapkákat. Londonban ma a legjobb üzlet fülleszorító sapkák eladására. Emellett a kozmetikusok egyéb mindenfajta eszközöket is találtak már fel a női fülek megszépítésére. Mielőtt az ilyen kis fülspakátokat a fülre tennék, a fület előbb nagyon forró vízzel lemosják, azután pedig puha flannellel letörlik. Ez az eljárás megpuhítja a fül porcozóit és így a fül alakja könnyebben formálható.

A londoni élelmes kozmetikusok már megtalálták annak a módját is, miképpen lehet a fül színét is megszépíteni. Az előírás szerint minden reggel meg kell mosni a fület desztillált rózsavízben. Egy deci rózsavízbe 20 csepp benzint kell csepegtetni. Az így előállított folyadékba bele kell mártani egy darabka vattát és ezzel kell a fület sokszor bekengetni.

Ennek a folyadéknak állandó használata a fülnek halvány rózsaszín ad. E mellé még a nők legujabban a fül cimpáját rúszozzák is. Előfordul azonban, hogy a fül színe erősen vörös. Ennek is megvan az ellenszere. Ezt a titkot azonban a londoni kozmetikusok hét lakat alatt őrzik és a szert csak drágán árúsítják.

Nem tudom, hogy a váradi pubifrizusás nők megvizsgálták már fülök formáját és színét, de egészen bizonyos, hogy most sietve rohannak a legközelebbi tükörhöz és nem lehetetlen, hogy rövidesen megnyilnak Váradon is a fülformáló és füllesztő műintézetek.

AZON TÖRÖM A

FEJEM Szerkesztő Ur, hogy tulajdonképpen mi hasznunk is van nekünk — fogyasztóknak — abból, hogy a hatóság az éttermi árakat erőskézzel megmaximálta? Azt hiszem semmi. Az éttermi »kultura« most dühöng igazán. Eddig ugyanis, hogy csak egy esetet említsek 36

lei volt egy tatanyeros, amit most 28 leire szorítottak le. Igen ám, csak hogy azért a 36 leiert kapunk egy becsületes adagot, amelytől az ember jóllakott. Most egyes étteremtulajdonosok úgy segítettek magukon, hogy egy tényérnyi kis husdarabkát adnak a vendégnek. Huszonnyolc leiert ez is elég gondolják. Kérem szerkesztő ur, nem lehetne a vendéglősöket szorítani arra, hogy rendes adagot edjanak, legalább olyant, ami eddig volt? Tisztelettel egy állami tisztviselő.

NEURALGINE JURIST

azonnal elmulasztja a migrénes idegbántalmakat és a

fejfájást

vigyázzunk az eredeti csomagolásra

Kapható: minden gyógyszerárban és drogériában.

Bródy: Rembrandt fejek 150 lei.

TÉVEDÉSEK ELKERÜLÉSE VÉGÉTT

tudomására hozom a t. vevőközönségnek, hogy böröndáru-táskagyártmányaim darabonkénti elárúsítását csak eredeti, gyári engross árban eszközölöm. Árúmat nem drágítja a horribilis boltbér az üzleti regie.

HARTMAN SÁNDOR
LIPCEI
börönd és táskagyár Str. Cuza Voda (Szacsavay-u.) 18.

ESŐERNYŐ

legolcsóbb a leg

Rosenle

Testvé

Jorga (Zoldfa-ut) 8. - Behuzás, javítás gyorsan

A legszebb paplanok Hajnal és Rózsaszín készülnék, nagyraktár, átalakításokat elf

Ajánljon nekem egy jó k

Nem egyet, tizenkettőt tudok ajánlani el a Hegedűs Hirlapiroda Kölcsonkönyvtá

Szini Gyula: Rózsaszínű hó

Rovetta: A kisasszonyka

Tóth Béla: Boldog asszony dervise

D'Anunzio: Tűz

Hall Caine: Manxman

Heltay Jenő: Hét sovány esztendő

Gorkij: Az anya

Biró Lajos: Glória

Tormay Cecil: Régi ház

Vér Mátyás: Árnyék

H. H. E—ers: Alraune

Peladan: Egy az eggyel

Most jelen meg

Bródy Sándor

utolsó remeke

Rembrandt

a festő, fénybe és árnyba borult furcsa és furcsa életét rajzolta meg az író — alatt pedig a maga különös, nagyszerű, élményei rejtőznek.

Általános mintavá

Technikai

és építészeti vásá

A világ legrégibb és legnagyobb zeteközi vására. Egyaránt fontos vásárlóknak és kiállítóknak. J kezéseket elfogad és felvilágos kat nyújt a mintavásár képvis

ANGERBAUER JEI

Timișoara 1. Strada General

porgescu 3. szám. — Telefon

és KERESKEDELMi és IPA

KAMARA, ORADEA-MAR

SONNENFELD A.

R. T.

ÚJ TELEFONSZAMAI:

Iroda:	Úzlet:	Iroda:	
438	62	144	
Sunfield dombornyomda	Dobozgyár:	Lakás:	Nagyvárad közlekedési hivatala:
416	238	626	38
König & Bayer kiskégyár:	Pelikán Mill borítékgyár:	Goldstein írógép:	
144	62	297	